Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burleson. POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America.
K. J. PAULAUSKAS Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No.44 So. Boston, Mass., Lapkričio (November) 2 d., 1922m. Metai IX.

Gardino Pabėgelių Pasakojimai

SUKILIMAI GALICIJOJ.

Italijos Fašistai Užvaldė Visą Šalį

VLADIVOSTOKAS IŠTUŠTĖJO.

Kitas Kunigas Užmuštas

UŽUOJAUTA GERB. BORTKEVIČIENEI.

PABĖGĖLIŲ PASAKOJIMAI.

Rusų kairieji laikraščiai paduoda pabėgėlių pasakojimus apie lietuvių kaimiečių sukilimus prieš lenkus Gardino rėdyboje.

Pabėgėliai sako, kad praeitą mėnesį buvo keliatas susirėmimų lenkų kareivių su ukininkais Gardino ir Vilniaus apskričiuose.

Ties Gardinu ukininkai išpleišino tiltą. Lenkai turėję ten nusiųsti 400 savo kareivių. Taipgi pasakoja, kad Gardine išpleišintas amunicijos sandėlis.

Į Zubovo kaimą (Gardino rėd.) buvę nusiųsti keli skyriai lenkų kareivių suimti partizanus sudraskiusius tiltą ant upės Kutros. Vieną tokių skyrių iš 18 žmonių partizanai sunaikinę.

Tarpe stancijų Mastai ir Rožanai (Gard. rėd.) partizanai sulaikę lenkų kareivių ešaloną, nuginklavo ir ginklus išdalinę apielinkės ukininkams.

Ties kaimu Linčauska Ruda (Lydos apskr.) sukilėliai susirėmė su lenkų kareiviais. Į talką lenkams buvo nusiųstas apsaugos batalionas iš 6-ojo legijonierių pulko, bet legijonieriai persimetė į partizanų pusę.

Liepos 14 d. ties Marcinkoniais buvęs susirėmimas partizanų su lenkų kavalerija.

Liepos 16 d. buvęs išpleišintas tiltas ant Kutros upės ir išdraskytas geležinkelis per vieną verstą. Lenkai stengėsi pataisyti tiltą, bet partizanai į juos šaudę.

Iš Vilniaus išsiųsta į Marcinkonis 180 lenkų milicijonierių išvyti partizanus iš neutralės zonos. Reikalaujama pasų nuo pravažiuojančių geležinkeliais ir vieškeliais.

Lenkai nesiliauja kankinę ukininkų. Daug suareštuota ir sumušta ukininkų Bandurų ir Glinianų sodžiuose. Barštanuose Gardino žandarai įkaitintomis geležimis degino kojas seneliui Šalkiui, reikalaudami, kad jis išduotų partizanus.

Kopeniškių kaime žandarai ir lenkų partizanai baisiai sumušė sergantį 67 metų senį, tėvą rusų partizano Valentukevičiaus.

Krokšlių kaime lenkai kankino nėščią moterį ir seną 78 metų tėvą partizano Edvardo Akseno.

SUKILIMAI GALICIJOJE.

LONDONAS. Iš Rytų Galicijos čion ateina daug žinių apie riaušes, nes visuose užkampiuose ukininkai kyla prieš dvarponius, žemės savininkus.

FAŠISTAI UŽVALDĖ ROMĄ.

ROMA. Fašistai visai ėmė viršų Italijoje. Jų vadui prof. Mussolini karalius Viktoras Emanuelius pasiulė premiero vietą ir įteikė jam ministerių kabineto sudarymą.

Mussolini tuojaus kreipėsi į žinomąjį italų poetą D' Annunzio, su kuriuo tariasi, ką pašaukti į ministerius.

Fašistų kariškasis vadas matėsi su karalium ir įtikinėjo jį, kad fašistai visai nemano nuversti monarchiją. Nudžiugęs karalius apsikabino fašistų vadą.

VLADIVOSTOKAS TUŠTĖJA.

VLADIVOSTOKAS, spalio 30 d. Prasitraukus Japonijos armijai ir besiartinant Čitos kariuomenei, Vladivostokas kone visai ištuštėjo. Prasitraukiančioji baltoji armija ėmė viską, ką tik galėjo, susikraudama daiktus į rekvizuotus vandens transportus. Apie 15,000 gyventojų išsikraustė iš miesto. Brangiausių kailių skrandos parsidavė už kelias jenas, prancuziškas automobilius parduota už 60 rublių.

Įėjus Raudonoji armija rado miestą tuščią. Raudonieji prie kam nieko nedarė.

KITAS KUNIGAS UŽMUŠTAS.

HAVRE, Mont. Da nepasibaigė tyrinėjimai apie užmušimą kun. Hall New Jersey'je, jau ateina žinios apie užmušimą kito kunigo, evangelistų pastoriaus L. J. Christler, Montanoje. Jį užmušė Mrs. Margaret Carleton, kurios vyras tuo tarpu buvo išvažiavęs atostogosna. Žmogžudystė papildyta pirmą valandą nakčia po kunigužio pačios akių. Carleton'ienė paleido vieną šuvį į pastorių, gi antrą į save —abu šuviai buvo mirtini.

Kun. Christler buvo visų gerbiamas. Apie jo meiliškus ryšius su Carleton'iene niekas nemanė, nors gana tankiai juodu matydavo drauge. Užmuštojo pastoriaus pati pasakojo policijai, kad po vakarinių pamaldų sugrįžus į savo ruimą ten rado ponią Carleton, pasilenkusią prie pečiaus, verkiančią ir deginančią jos vyro paveikslą.

UŽUOJAUTA GERB. BORTKEVIČIENEI.

Laikraščius pasiekė žinia, kad "Lietuvos Ukininko" Redaktorę, žinomą visiems veikėją F. Bortkevičienę už peikimą krikščionių demokratų straipsnyje "Lietuvos Ukininko" teismas nubaudė 10,000 auksinų arba 4 d. kalėjimo. Jeigu Lietuvoj yra tokie įstatymai, sunkų butų ką ir kalbėti, bet mes manome, kad maišymas krikščionių demokratų partijos su valdžios reikalais yra labai slidžiu dalyku.

Be abejo, tai jau bolševikų metodas.

Reikšdamas savo užuojautos Brooklyno inteligentų burys per išleistuves kap. Lado Natkevičiaus spalio 27 d. pasiulymu J. Ambroziejaus ir A. Mikalausko sudėjo 38.00 dolerius asmeninai g. F. Bortkevičienei ir įdavė kap. L. Natkevičiui parvežti. Kartu pasakė, kad jeigu Lietuvos barbaringi ir bolševikiški sprendimai ir ateityj pasikartotų taip pat visokias pabaudas išpirktų.

Buvęs.

DARBININKŲ KONGRESAS APIE EMIGRACIJĄ.

GENEVA. Čionai susivažiavusiame darbininkų kongrese buvo svarstoma emigracijos ir imigracijos klausimai. Specialė komisija pareiškė pageidavimą, kad visos šalys kas metų bertainis Tautų Lygos Darbo Komisijai suteiktų statistikos žinias apie emigraciją ir imigraciją.

VIENO SVARO KUDIKIS.

LONDONAS. Cadogan Terrace tula Cox pagimdė dvynukus, iš kurių vienas svėrė 3½ svaro, gi kitas tik vieną svarą. Tas, kurs svėrė 3½ sv., numirė tuo po užgimimo, gi tas, kurs svėrė tik vieną svarą, gyvuoja ir auga.

26 LAUKIA MIRTIES.

OSSINING. N. Y. Kalėjime Sing-Sing 26 žmonės laukia mirties — jie bus nužudyti elektros kedėje. Visi nužudymui nuteisti už žmogžudystę. Pirmu sykiu 23-jų metų bėgyje mirčiop pasmerktiems buvo leista išeiti iš "mirties namų" ir pasivaikščioti pievaitėje. Prie kiekvieno buvo pastatyta po du sargu ir, apart to, juos saugojo paprasta dabotojų eilė.

MINOS BALTIKO MARIOSE.

STOCKHOLM. Baltiko marių laivams duota persergėjimas, kad čia mariose da yra plaukiančių vokiškųjų minų, nuo kurių privalo saugoties. Minų išgaudymas nebuvo stropiai padarytas, tad dabar laivams yra didelis pavojus.

NESIPRIEŠIS LLOYD GEORGE'O RINMUOSE.

CANARVON, Wales. Pareikšti pagarbą George Lloyd darbams, vietos konservatyvai nutarė nedaryti jam rinkimuose jokios oppozicijos, "jeigu jisai duos pasižadėjimą ištikimai tarnauti po Mr. Bonar Law pasipriešinime komunistų atakoms."

Lloyd George yra Parlamento narys iš Carnarvon distrikto, kur 1918 m. jis kaipo Koalicijos —Liberalų kandidatas gavo 13,993 balsus, kad jo vienatinis oponentas nepriklausomas kandidatas gavo 1,093 balsus.

JAUNAVEDŽIŲ MIRTIS.

YONKERS, N. Y. Daniel Cohen ir jo pati, tik mėnesis vedę rasta negyvi maudykloje, visai nuogi. Vyro motina išryto norėjo įeiti į jaunavedžių namus, bet nieko neprisiskambinus parėjo namo. Vakare nuėjus vėl negalėjo pas juos įeiti. Pamačius, kad dega žiburiai, ji suprato, kad viduryje yra kas blogo. Pasišaukus kaimynus, su jais įlindo per langą. Prausruimyje rasta abu jaunavedžiu negyvu. Ji buvo vanoje, jis gulėjo ant grindų. Kadangi langai ir durys buvo uždarinėti, tad nebuvo galima suprasti, kokia jų mirties priežastis. Niekas kitas negalėjo prieiti juos nužuyti. Patys save taipgi vargu galėjo nusižudyti.

Tik vėliaus keronero tyrinėjimas parodė, kad jiedu yra užtroškinti gazo carbon monoxide, kurį padarė gazinis nečius, išdeginęs oxygeną (degį).

PADĖKA.

"George Washington"
1922. spalio 28 d.

Visiems idėjos draugams, atsiuntusiems mano vardu linkėjimus ir sveikinimus sąryšyje su liaudininkų ir Valstiečių Sąjungos laimėjimais Lietuvos Seimą berenkant, tariu koroširdingiausios padėkos zodžius.

Musų laimėjimas yra kartu ir jusų laimėjimas. Rinkimų rezultatai aiškiai parodė, kad musų keliai parinkti Lietuvos valstiečių respublikai yra tinkami ir amerikiečių lietuvių tvirtinami.

Prie progos tariu paskutinį GOODBYE musų draugams Amerikoje. **L. Natkevičius.**

Valstiečių Sąjungos ir Soc. L. Dem. C. K. narys.

LIETUVOS ŽINIOS

KAUNAS. Prisilaikant atlyginimo taisyklių Valstybinių įstaigų tarnautojams, miesto valdyba yra nustačiusi algas tuo pačiu principu, kaip ir vyriausybė, butent — gautąją tarnautojų algą š. m. sausio mėnesyje paskiria litais, padalinus markių skaičių į 20. Paliko šeimynos priedus po 6 litus šeimos užlaikymui ir po 2½ vienam vaikui, bet nedaugiau kaip dviems vaikams. Brangenybės priedo 10 litų nepriėmė. Už darbus Komisijose nustatoma mokestis Tarybos nariams ir šiaip ekspertams po 1,25 lito už valandą, o tarnautojams sulyg rušies tarnybos, Valdybos nutarimu.

Toksai atlyginimas taikomas visiems tarnautojams kaip etatiniems taip ir ne etatiniems, kurie pasamdyti pamėnesiui. Šis mokesnis įvedamas nuo rugsėjo 1 dienos. Nutarimas šis tapo patvirtintas miesto tarybos posėdyje Spalių 5 dieną.

Padengimui kaip šių išlaidų, taip ir visų kitų išlaidų miesto reikalams, miesto valdyba yra nutarusi imti visus mokesnius, einant Ministerių Kabineto nutarimu iš rugsėjo 30 dienos, butent: visos nesumokėtos sumos mokesnių, rinkliavų ir kitų įplaukų, kurios buvo Tarybos nutarimais nustatytos, bus jieškomos litais dalinant šių metų markių sumą į 20. Visi mokesniai nustatomi litais.

MOKESTIS UŽ RAŠTUS.

Lietuvos Rašytojų ir Žurnalistų Sąjungos narių pasitarime spalių 5 dieną mokesnis už raštus nustatyti 5—10 cent. nuo eilutės; nario mokesnis — 5 litai įstojimo ir 50 centų kas mėnuo.

"VILKOLAKIS" ŽADA ATGYT

Kiek teko girdėti neilgtrukus "Vilkolakis" atgysiąs. Skubotai daroma remontas. Trys kambariai jau atremontuota, keliama aukščiaus scena, pailginta salė ir šiaip kaikas naujo įvedama. Kauniškė publika jau nekantrauja "Vilkolakio" belaukdama.

LENKŲ DVARININKŲ DARBAI.

Asmenys iš Darbo Žmonių Sąjungos (lenkiškos) nusiskundžia, kad kaž kokia nesusekama ranka plėšė jų rinkimų plakatus Nr. 10. Tačiau vieną tų "plėšikų" pagalios pasisekė jiems sužinoti. Yra tai amatninkas iš miesto centro.

MITINGAS SU BAIME.

Spalių mėn. 8 d. 19 val. miesto sode buvo Valstiečių ir Liaudininkų bloko sušauktas mitingas. Kalbėjo amerikietis p-tis Ivaškevičius, aiškindamas, kokis Amerikos lietuviams labiausia patiktų Lietuvos Seimas ir valdžia. Keletas vyrukų su odinėmis kepurėmis mėgino laidyti sentencijas ir mėtyti sąrašo Nr. 1 lapelius ir plakatus. Paskui jie atsiskyrė ir su bureliu kitų nuėjo į kitą sodo galą. Ten jie pakėlė dideliausią riksmą-klyksmą. Dalyvaujantiems mitinge rodėsi, kad rėkiantieji ant jų bėga, ir pradėjo mitingas blaškytis. Bet d-ras Grinius pratarė keletą raminančių žodžių: minia aprimo ir klausė aiškinimų apie partijos programą. Be to dar kalbėjo p. Ruseckas apie žemės reformą. Mitingas toliau ramiai pasibaigė.

Šančių aikštėje netoli bažnyčios Valstiečių Sąjungos ir Liaudininkų mitingas. X. 9 d. nuo 4 iki 6 v. kalbėjo Ivaškevičius, Leonas, Sleževičius, Ruseckas; darbininkui Urbanavičiui norėjusiam lenkiškai kalbėti keliolika darbininkų, lenkiškai šukaujančių, nedavė kalbėti, lietuviai gi nekenkė Urbanavičiui kalbėti: Ruseckui po to papeikus tvarkos ardytojus, jie buvo iš mitingo pašalinti.

AMERIKOS BUDU SURENGTI MITINGAI.

Sekmadienį spalių mėn. 8 dieną įvyko dieną prie Soboro, Viešoje Aikštėje ir vakare miesto sodne, Valstiečių Sąjungos ir Liaudininkų trys mitingai. Kalbėjo Amerikos Bostono lietuvių atstovas Ivaškevičius, d-ras K. Grinius, Leonas, Lazauskas, Voidatas, Ruseckas, Pakštas. Po Kauną kursavo automobiliai tų partijų plakatais apkaišyti. Be to vienas sunkusis automobilis buvo pilnas vaikų, dalinančių pakeliui atsišaukimus. Pradžia buvo su orkestru, bet kadangi kariškiams politinė agitacija draudžiama, tai toliau reikėjo apsieiti be muzikos. Tokios pramogos Kaunas, turbut, dar neturėjęs. V. S-gos ir Liaudininkų mitingams pasibaigus iš Rotužės balkono kalbėjo į minias darbininkų oratoriai.

Miesto sadne turėjo buti kartu su mitingu koncertas, bet dėl paminėtos priežasties, negalima buvo tai įvykinti.

MUSŲ PAŠTO ARITMETIKA.

Nuo spalio 5 d. pašto įstaigos išmoka tik litais ir net tas perlaidas, kurias buvo priimta auksinais sulyg dienos kurso. Kadangi darbo iš priežasties įvedimo musų valiutos įstaigos turi daug, tai prisieina po keletą dienų vaikščioti. Kiekvieną kartą apskaito tuos nelaimingus auksinus sulyg kurso, bet neišmokamus, nėra laiko kadangi kursas kiekvieną dieną auga, tai auksinų skaitlius viš mažėja ir mažėja. Kaip bus jeigu viena gražia diena visai išdils?

TRAKTIERIAI IR ALINĖS UŽDAROMOS.

GARLEVA (Kauno ap.). Rugsėjo 5 d. Garlevos valsčiaus visuotinas susirinkimas dalyvaujant iš 4352 asmenų 2818 balsais nutarė: nuo 1923 m. sausio 1 d. Garlevos valsčiuje panaikinti visus traktierius ir alines.

MEILĖS APIMTA MERGINA.

Pumpėnų miestelyj viena mergaitė keršindama jaunikiui, kad jos nevedą, rugsėjo 8 d. atsinešė negesinto uksuso bonkutę į kito ukininko kiemą, kuriame buvo anas jaunikaitis. Nudaužius bonkutės kaklą į jaunikaitį pasakė: "sveikas ir sudieu!" — jaunikaitis pamatęs sudavė per ranką merginai ir išmušė bonkutę. Tokiu budu neteko nusinuodyti tik burną išsiplikė. Pašauktas buvo gydytojas.

Mergina apsikabinusi jaunikaičio koją prašė "pasigailėk manęs!" — Bet tas ištrukęs nešėsi kiek galėdamas nuo jos. Jau antrą kartą ta mergina mėgina nusinuodyti.

LIETUVIŲ KONCERTAS.

Surengtas spalių mėn. 1 d. Klaipėdos lietuvių koncertas puikiai pasisekė. Koncerte dalyvavo Lietuvos Operos artistai K. Petrauskas, Galaunienė ir Sodeika. Didžioji salė buvo pilna svečių. Bilietai visi parduoti.

Seimo Rengėjų Pranešimas

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Seimas bus Sausio (Jan.) 25, 26 ir 27 dd., 1923 m., Lietuvių Mokslo Dr-jos Name, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa.

Todėl kuopos prie darbo rinkti delegatus į Seimą, duot geriausius sumanymus A. L. T. Sandaros labui ir, svarbiausia, aukų visokiems reikalams, kad šis Seimas sumuštų rekordus buvusiųjų seimų. Mes, vietiniai, pasistengsim iš savo pusės padaryt konogeriausia.

Seimas prasidės ketverge, sausio 25 d. išryto. Vakare bus draugiška vakarienė delegatams susipažinti su Pittsburgiečiais. Pėtnyčios vakare bus koncertai ir teatras, kuriuos atliks Birutės choras po J. L. Senulio vadovyste. Subatos vakare prakalbos. Viskas bus L. M. D. Svetainėje.

Todėl, Sandariečiai, į darbą! Rengkimės taip, kad atėjus laikui galėtume atlikt tokį darbą, kad but nauda čia tarpe Amerikos lietuvių ir mus tėvynei Lietuvai.

Seimo Rengimo Komisija:

1. Juozas Virbickas,
2. Ed. Paurazas,
3. Pran. Pikšris,
4. Jonas Kuzinas,
5. Vincas Plaušinis,
6. Jonas Grigaliunas,
7. Ant. Rusinas.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 7 kp., So. Boston, Mass.:
Stasys Vasiliauskas.
Prie 12 kp., Lawrence, Mass.:
Valentas Ašmėga,
Pranas Černauskas,
Aleksas Kaupinis,
Jonas Petrauskas,
Juozas Šilanskas,
Balys Žuromskis.
Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:
Juozas Draugelis,
Izidorius Kvedaras,
Juozas Karauskas,
Kastantas Karauskas,
Juozas Žusinas.

KUOPŲ VIRŠININKAMS.

Kaip pereitame organo numeryje minėjau, kad yra išsiuntinėtos balsavimo blankos, tai šiuomi kreipiu domės, kad jei kurie tų blankų nėsate gavę, kad tuoj duotumėte žinią. Taipgi prašau visų viršininkų tuoj šaukti generalius kuopų susirinkimus, tegul nelieka nė vienas Sandarietis nedalyvavęs balsavime. Taipgi dar kartą prašau visų Sandariečių dabaigti mokėti mokesčius už šiuos metus, o jei kurie gali, tai iškalno ir už ateinančius. Jei visi tą padarysime, tai vientik savo mėnesinėmis mokestimis dabaigsime išmokėti likusią skolų dalį, ir Seime bus raportas,**kad skolų neliko nė cento.** Tad pasistengkime tą atlikti!

Gi kuopų raštininkai šiame mėnesyje neatbutinai turite Centrui duoti savo nuomonę link neužsimokėjusių, ar jiems siųst organą, ar sulaikyt.

Taipgi turiu priminti kuopoms pereito seimo nutarimą. Pereitas Seimas užgyrė pereitais metais kuopoms paskirtus asesmentus, su kuriais skolas išmokėti. Šį seimo nutarimą dar nevisos kuopos išpildė. Butų gerai, kad tą išpildytumėte, tai tuo žvilgsniu skolų neliktų. Tad kviečiu visus į bendrą darbą kiek galima daugiausiai. Jei tik visi su atsidavimu pasidarbuosime per du mėnesius, tai nuveiksime milžiniškus darbus, ir tie musų darbai mus džiugįs suvažiavus Seiman. Tad valio visi į darbą!

K. J. PAULAUSKAS.

PITTSBURGIEČIAI SUKIRTO BOSTONIEČIUS.

Tulas laikas atgal Pittsburgiečių ir Bostoniečių tarpe ėjo kova dėl Sandariečių skaičiaus, kuri kuopa kurią viršįs. Kiek vėliaus ginčams aptilus ir bostoniečiai sykiu aptilo, o Pittsburgiečiai patylomis vis veikė. Dabar dalykai taip stovi, kad Pittsburgo 36 kuopa turi narių 244, o Bostono 7 kuopa 220, — reiškia, Pittsburgiečiai sukirto Bostoniečius. Taipgi patyloms teko sužinoti, kad Pittsburgo 36 kuopos nariai yra pasižadėję ir tikrai gaus dar po vieną naują narį, tai jau čia matosi, kad Bostoniečiams reikia smarkiai griebtis už darbo. Na tai gerai, kaip nuvažiuosime į Seimą, tai matysime, ar Pittsburgiečiai tą padarys, ar tik pasakymu pasiliks.

K. J. PAULAUSKAS.

Spalio 10 d., 1922 m.

Gerb. A. J. Gotautas,
ALTS. vice-pirm.,
15 Millbury St.,
Worcester, Mass.

Mielasis!

Kadangi musų organizacijos pirm. gerb. V. K. Račkauskas išvažiavo keliems mėnesiams Lietuvon, tai gerb. Tamsta malonėkite tą laiką eiti pirmininko pareigas.

Su gilia pagarba,
K. J. Paulauskas,
ALTS. Sekretorius.

A. L. T. S. N. A. Apskritys reikalauja, kad eičiau pareigas pirmininko.

Nors pirmininkas yra pažymėjęs savo rašte, tilpusiame "Sandaroj," jogei viską atliks t. y. savo pareigas.

Ir ve, mieli broliai ir seserys Sandariečiai, matydami sekretoriaus laiško ištrauką ir apskričio ir matydami, kokiose aplinkybėse paliko gerb. pirm. Bet visada esu pasišventęs musų organizacijos labui ir jos bujojimui, ir kol sugrįš gerb. pirmininkas, esu priverstas apsiimti. Yra gan blogos aplinkybės, visokių nesusipratimų, kurių čia nėra reikalo minėti. Jos paaiškės Seime ir ne mano reikalas viską aiškinti.

Na ir kaslink Seimo C. V. didžiuma narių neapsižiurėję perbalsuoja perkelti. Nariuose neužsiganėdinimas, nes kelios kuopos jau atpiškino aštrias rezoliucijas. Labai nesmagu, kad naminiai vaidai atsitaiko. Bet tas padaroma per kelių ypatų neapsižiurėjimą. Nors įstatuose yra pasakyta, kad C. V. gali kilnoti, bet kaip seimas yra nutaręs Lapkričio mėnesyje, tai tas laikas yra suprantamas taip: kokiose dienose minėto mėnesio. Visada stačiau ir statysiu demokratijos principus augščiau savo reikalų. Tad ir šiame reikale t. y. seimo, atsiklausiu kuopų. Kuopos, kurios laikotės už nekilnojimą seimo, malonėkite pareikšti trumpoj formoj, ir siųsdami pareiškimą, kad turi buti Seimas, kaip visada, pridėkite ir kiek narių pilnai užsimokėjusių yra.

Aš, sužiurėjęs Centro knygose ir matydamas, kad didžiuma nori Seimo lapkričio mėnesyje, galėsiu paskelbti didžiumos norą —reikalavimą. Ir tokiu budu nereiks perdaug kuopoms karščiuotis. **Laiką paskiriu iki Lapkričio 15 dienai** š. m. Pareiškimus siųskite mano vardu po žemiau paduotu antrašu. Pareiškimai turi buti formališki.

Dar turiu pridurti kuopoms, kurios kuom nesete užsiganėdinę, gaminkite viską seimui ir seimas išriš ir pataisys, kas reikalinga atitaisyti. Viską svarstykite šaltai. Tuomi pakelsite organizaciją ir neužimsite bereikalingiems vaidams laiko ir vietos organe ar kituose laikraščiuose.

Tą viską gerai įsidėmėkite, kad paskui nekaltintumete manęs ar kito ir tt.

Broliai ir seserys Sandariečiai! dirbkime labui musų garbingos organizacijos ir skleiskime musų idėją tarp Lietuvos darbo žmonių!

Su pagarba **A. J. Gotautas.**
Ein. pareig. ALTS. prez. nuo spalio 20 d.
15 Millbury St.,
Worcester, Mass.

PASTABA. Su musų vice-pirmininku ir liglaikiniai einančio pirmininko pareigas gerb. A. J. Gotauto išreikšta nuomone sutikti negalima. Pavyzdin, gerb. A. J. Gotautas ragina kuopas, kad kurios nori seimo lapkričio mėnesyje, kad prisiųstų pareiškimus iki lapkričio 15 d. Gerai bet kas atsitiks? Argi bus galima per 10 ar 15 dienų surengti Seimą pilnoje tvarkoje, kad jis butų sekmingas ir našus musų organizacijai? Aišku, kad ne! Juk aišku, kad seimo surengimui reikia mažiausiai mėnesį-du laiko. O jei mes suvažiuosime be prisirengimo, be pilnos tvarkos, tai kas iš to išeis? Vientik bus barniai, nesutikimai ir demoralizacija visoje organizacijoje.

Aš tą kalbu ne norėdamas pasmerkti kitų nuomones, bet kalbu dėlto, kad budamas pačiame sukuryje musų organizacijos, tą aiškiai permatau ir nerandu kito išėjimo, kaip tik laukti sausio mėnesio. Gal užtai mane pasmerks kaikurie sandariečiai arba kaikurios kuopos, bet kada suvažiuosime Seiman, ir kada paaiškės visi reikalai, tai drąsiai turiu pasakyti, kad nė aš, nė kiti valdybos nariai tos nuomonės, nebus apkaltinti, nes tą darome ne savo ypatiškai naudai, bet visos organizacijos gerovei.

Dar kartą prašau visų Sandariečių mesti į šalį tuos visus barnius, o vieton bartis, nuosekliai pradėkime organizacijos darbą. Per lapkričio ir gruodžio mėnesius visos kuopos susitvarkykite gerai visus reikalus, tegul visi nariai per tuos du mėnesius dabaigia mokėti savo mokesčius už šiuos metus, tegul kiekviena kuopa pasistengia seimui paduoti kodaugiausia gerų sumanymų, pasiųsti savo atstovus, o kada visi musų reikalai bus pilnoje tvarkoje, tai sausio mėnesyje suvažiavę Seiman galėsime išrišti tuos visus nesusipratimus, o jei atrasime kaltais seimo nukėlimo šalininkus, tai galėsime jiems paskirti tinkamą bausmę.

Dar kartą prašau paliauti ginčus seimo reikale, nes tai bereikalingas ginčas, nes laikas jau pertrumpas, kito išėjimo buti negali. Jei Sandariečiai nesutikdami su mano nuomone šauks seimą, tai bus padaryta stambi klaida, ir tai klaidai jokiu budu negaliu pritarti, nes Seime prieš organizacijos atstovus man reikės atiduoti atsakai iš savo darbų.

K. J. PAULAUSKAS,
Sandaros Sekret.

A. L. T. S. KUOPŲ VIRŠININKAMS.

Musų organizacijos veikimas vasaros laiku maždaug buvo apsnudęs, tik kaikuriose vietose šiek-tiek buvo gyvumo. Ir kaikurios kuopos, budamos užimtos visokiais vasaros parengimais, užsilikę yra mėnesine mokestim į centrą. Ir ve noriu atkreipti atydos kuopų viršininkų. Juk reikia atminti bent kartą ir savo pareigas. Kuopos nariai išrenka viršininkus ir jais užsitiki. Štai kuopų viršininkai į narius turi šiokią-tokią įtekmę ir turite paraginti kuopos narius, kad užsimokėtų mėnesines. Neužtenka, kad bunant pirmininku su plaktuku pabarškinti į stalą arba sekretoriui užrašyti, bet reikia laiko pašvęsti narius sustiprinti dvasioj. Juk reikia atminti tą, kad musų vienminčiai daug tikisi iš musų ir kad pagelbėjus jiems, reikia mums čia buti stipriai susiorganizavus. Užvilkimas mokesties ir neprisiuntimas centran apsunkina organizaciją, ypač leidimą organo.

Tad mielai kviečiu visus kuopų viršininkus stoti į darbą, kiek kas gali ir padirbėti. Juk musų pasidarbavimas reiškia smukimas musų priešų. Ką tvirčiau čia mes stovėsime, tuo silpnesnės jiegos musų priešų.

Taipgi ir nariai turite kreipti atydos rupinties organizacijos padėčia ir pildyti savo pareigas.

Tad stengkitės iki seimo užsimokėti užvilktas duokles!

A. J. Gotautas, ALTS. G. Org. ir vice-pirm., ein. pirm. pareigas.

REZOLIUCIJA.

Spalio 13 d. 1922 m. A. L. T. Sandaros Chicagos Apskritys, specialiame susirinkime, dalyvaujant atstovams iš 23, 25, 75 ir 77 kuopų, svarstė pakeltą klausimą dėlei paleistos pirmininko krivulės Centro Valdybon, kurią pasiuloma A. L. T. Sandaros Seimą perkelti tolesniam laikui, kaip pereito Seimo nutarta.

Turint omenyj,

1) Kad išvažiavimas pirmininko privačiais reikalais nėra ganėtinu pamatu perkėlimui Seimo.

2) Kad Seimo nutarimai privalo buti pildomi.

3) Kad Centro Valdyba neišpildė savo pareigų, nes savo laiku neišsiuntinėjo balsavimo blankas,

Chicagos Sandaros kuopų Apskritys vienbalsiai NUTARĖ: kad Sandaros Seimas negali but atkeliamas ir Seimo laikas kad kogreičiausia but Centro paskelbtas.

A. L. T. Sand. Chicagos Apsk.
Stasys Kodis, pirm.
V. F. Andrulis, rašt.

SVEIKINU CHICAGOS SANDARIEČIUS.

Pasiekus žinia, kad Chicagos Sandariečiai sutvėrė apskritį, labai nudžiugino.

Valio Chicagiečiai! Linksma ir malonu, kad sukrutote organizuotis. Ir tikiu, jogei susiorganizavę dar daugiau pasidarbuosite musų garbingai organizacijai.

Su pagarba
A. J. Gotautas, ALTS. G. Org.

WILKES BARRE, PA.
Susirinkimas.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 55-ta kuopa laikys mėnesinį susirinkimą lapkričio 7 d. 1922 m. Usaičio svetainėje, 326 Hazle avenue, Wilkes Barre, Pa. Susirinkimas prasidės 7:30 val. vakare.

Draugai! malonėkite susirinkti visi, nes jau bedarbė praėjo, gal jau galėsime pradėt geriau darbuotis.

Rašt. **K. Demikis.**

Rezoliucijos

AMSTERDAM, N. Y.

Šios kolionijos lietuvius spalio 17 d. 1922 m. sušaukė į Mass-mitingą Lietuvos Laisvės Paskolos Stotis. Mitingas buvo Lietuvių pobažnytinėj svetainėje. Dalyvavo virš dviejų (200) šimtų asmenų įdomaujančiųsi ir remiančių Lietuvos reikalus. Po ilgų ir visapusiškų apsvarstymų priimta sekančio pareiškimo rezoliucija:

KADANGI Lietuvos išeivija Suvienytose Valstijose nuo pat karės priespaudos rėmė Lietuvos reikalus ir šelpė Lietuvos badaujančius, ir

KADANGI prasidėjus politiškai kovai už Lietuvos nepriklausomybę aukojo politiškiems reikalams ir pirko L. L. P. Bonus, ir

KADANGI Suvienytų Valstijų lietuviai šelpė apšvietos bei kulturos įstaigas — Tadgi matydami šios kolionijos lietuviai Lietuvos Steigiamojo Seimo įstatus, kurie atima pilietiškas teises tiems Lietuvos išeiviams, kurie neužsiregistruos iki gruodžio 22 d. š. m. ir neužsimokės po dešimtį (10) dolerių, ir jie turės laukti 10 metų, kol įgys Lietuvos pilietiškas teises grįžę Lietuvon —

TADGI reikalaujam perkeitimo to paragrafo, kuris atima išeiviams pilietiškas teises.

II. PAREIŠKIMAS.

KADANGI pirmoji Lietuvos Atstovybė Suv. Valstijose energingai dirbo Lietuvos Valstibinį darbą ir

KADANGI Suv. Valstijų lietuviai rėmė pradėtus atstovybės darbus, sukeldami L. L. P. Bonų už 1,7000,000 dolerių ir gausią sumą aukų davė visiems Lietuvos reikalams,

TADGI žiurint į dabartinę atstovybę, kuri nuslopino Suv. Valstijose Lietuvių dvasią ir mažai gauna Lietuvai finansinės paramos iš Amerikos lietuvių—

TADGI reikalaujam permainyti Lietuvos atstovybę Suvienytose Valstijose, kuri pasekmingiau veiktų Lietuvos Valstybės naudai.

TADGI liko visuotino susirinkimo nutarta visų prieš keturis (4) šiuos pareiškimus bei reikalavimus pasiųst Lietuvos Ministerių Kabinetui, Lietuvos Seimo pirmininkui, Lietuvos užsienių ministeriui, Lietuvos atstovybei Amerikoje ir visiems laikraščiams Suv. Valstijose, kurie rėmė Lietuvos reikalus.

Susirink. pirm. **A. J. Mockus.**
Rezoliuc. komisija:
P. J. Lalas,
J. J. Urbelis,
A. J. Lukšis.
S. J. Jakas.

Rezoliucija.

Mes žemiau pasirašiusieji legaliai atstovai nuo 10-ties Lietuvių Draugysčių bei kliubų Philadelphjos, turėjome viešą susirinkimą 10 d. rugsėjo mėn. 1922 m. Lietuvių Muzikalėje svetainėje, Allegheny Ave. ir Tilton gatvės Philadelphijoje, Pa. Susirinkime buvo atstovaujama 10 draugysčių bei kliubų, turinčių 2,800 pilnateisių, suaugusių, pilno proto narių. Po visapusiškam apkalbėjimui dabartinius Lietuvos politikos reikalus, apsvarstęs susirinkimas dabartinę Lietuvos padėtį, Lietuvos valdžios atsinešimą į Amerikos lietuvius ir atradęs, kad Lietuvos ekonominiai ir politiniai santikiai yra labai pablogėję dėl tos priežasties, jog Lietuvoje įsiviešpatavo atžagareiviškos klerikalų partijos įtaka, pragaištinga tikram Lietuvos valstybiniui klestėjimui, nusprendėme išnešti sekančią rezoliuciją:

1. Kadangi Lietuvos St. Seimo paskelbtasis piliečių registracijos įstatymas, kurį vykindama klerikališka Lietuvos atstovybė Amerikoje, paskyrė priverstiną mokestį už registraciją ir grąsina bausmėmis, atėmimu pilietybės, konfiskavimu nuosavybės, neleidimu steigti pramonės ir tt., tad mes reikalaujame, kad šis įstatymas butų visiškai atšauktas ir panaikintas, nes mes Amerikos lietuviai, pripratę prie demokratingumo, tokių prievartų ir bauginimų visviena netoleriuosime ir nepakęsime.

2. Kadangi dabartinė Lietuvos Atstovybės personalas ir Finansų misijos sąstatas, nuo pat jo įstojimo į Ameriką, neturi Amerikos Lietuvių paramos ir užsitikėjimo ir to pasekmėje Lietuvos Valstybė negauna Amerikos lietuvių tarpe paskolos nei aukų: be to, Amerikos lietuviai yra suskeldyti į partijinius abazus, vien kraštutiniai partijiniu atstovo ir atstovybės personalo nusistatymu ir veikimu,—tad reikalaujame, kad Lietuvos atstovybės personalas Washingtone butų pakeistas.

3. Kadangi prie dabartinės Lietuvos atstovybės ir prie dabartinės Lietuvos Financinės Misijos jau suviršum metai laiko, neišduodama jokių atskaitų, nei iš Liet. Paskolos kėlimo, nei iš aukų, nei iš kitokių įvairių įplaukų. Visas piniginis stovis laikoma baisiausiame gludume, tamsume. Apart to; visi Lietuvos Valstybei įplaukiami pinigai, laikomi vien tik žinioje J. J. Bielskio asmens ir vien tik jo vardu bankose dedami, taipgi vien tik jo — J. J. Bielskio vardu iš bankų ištraukiami. Jokios kontrolės nėra, jokio įkaito bei kaucijos nėra. Tad tokiam asmeniui kaip J. J. Bielskiui mirus, ar šiaip kokiai pagundai pristojus, visi Lietuvos Valstybės pinigai, o net ir paprastų žmonių pinigai, kurie persiuntimui Lietuvon jam susiunčiami, žlugtų iki paskutiniam centui. Taipgi visos kitokios įplaukos Washingtone laikoma vien tik atstovo asmens žinioj, lygiai kaip ir augščiau minėta, už ką irgi jokių atskaitų neduodama ir jokio užtikrinimo nėra. Todėl reikalaujame, kad atmainius Lietuvos Atstovybę Amerikoje ir Lietuvos Misijos sąstatą Amerikoje, butų piniginiai reikalai vedami bent trijų asmenų vardu ir tie 3 asmens turi buti po tam tikru įkaitu — kaucija.

4. Kadangi kaikuriose Lietuvos vietose, toli nuo demarkacijos linijos dar veikia karo stovis, tad reikalaujame, kad tose vietose karo stovis butų panaikintas.

5. Mes reikalaujame, kad Lietuvoje mokykla butų išimta iš po bažnyčios įtakos. Reikalaujame visiškos laisvės žodžio, spaudos, sąžinės, susirinkimų, organizacijų. Reikalaujame, kad vienuolynų, bažnyčių, cerkvių ir dvarininkų žemės butų iš jų atimtos ir dalinama bežemiams ir mažažemiams.

6. Kadangi Lietuvos Konstitucija pripažįsta Lietuvos Valstybės prezidentui absoliutes teises vetuoti įstatymą, paleisti Seimą —Parlamentą, pačiam likti savyvaldžiu paleidus Seimą, skelbti karą, ir daugybę kitokių sauvalių daryti, tad mes reikalaujame, kad Konstitucijoje tos vietos butų pataisytos ir prezidento galybė suvaržyta, — Prezidentas turi buti atsakomas prieš Parlamentą — Seimą. Dar geriau, prezidento urėdą visai panaikinti, o Parlamento pirmininkas gali atlikti prezidento pareigas.

Nutarėme šitą rezoliuciją paskelbti lietuvių spaudoje ir jos nuorašus pasiųsti Lietuvos Užsienių Reikalų Ministeriui, Lietuvos Seimui per Valstiečių Sąjungą ir Lietuvos atstovybei Washingtone.

Šią rezoliuciją tvirtiname legaliai įgaliuoti atstovai sekančių draugysčių, pažymint skaitlių ir kiek Lietuvos reikalams aukoję ir kiek Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų pirkę.

1. Lietuvių Ukėsų Kliubas, 250 narių, aukoję Liet. reik. $500.00. Atstovai Paul Lukosevitz, Alek. Uršinskas.

2. Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Kliuba, 500 narių, aukoję Liet. reikal. $3,500.00, Liet. Laisv. Bonų pirkę už $1000.00. Atstovai Jos. Balinskas, Paul Lukosevicz.

3. Amerikos Liet. Taut. Sandaros 42-ra kuopa, 300 narių, aukoje Liet. reikalams $210.00. Atstovai Augustas Peleckis.

4. Lietuvių Republikonų Kliubas, 250 narių, aukoję Liet. reik. $275.00. Atstovai Jokubas Matulis.

5. SLA. 135 kp. Liet. reikalams aukoję $135.00. Atstovai M. Mankelevicz, Juozas Kaulinskas.

6. Draugija "Lietuva", aukoję Liet. reikal. $550.00, L. L. Bonų pirkę $1000.00, 200 narių. Atstovai Aleks. L. Reikov, J. Kundrotas.

7. Lietuvių Republikonų Kliubas Pašalpinis, 350 narių, aukoję Liet. reik. $350.00, L. L. P. Bonų pirko už $1000.00. Atstovai Ignacas Liepa, Kazys Stankus.

8. Lietuvių Mechanikų Sąryšis, 200 narių, Lietuvos reik. aukoję $150.00. Atstovai Ben. K. Stupelis.

9. Amerikos Lietuvių Piliečių Sąryšis, 150 narių. Ypatiškai išpirkę L. L. Pask. Bonų už $850.-00. Atstovai Stasys Masickas, Jonas Janulevičius.

10. Švento Jurgio Pagelbinė Draugystė, narių 500, aukoje Liet. reik. $380.00, L. L. P. Bonų pirko už $500.00. Atstovai Jos. Rutkauskas, Justinas Dalangauskas.

P. S. Meldžiam kitų laikraščių perspausdinti.

Susirinkimo Valdyba:
Pirm. **Ignas Liepa.**
Sekr. **Aleks. L. Reikow.**
II. sekr. Ben. Stupelis.

Progresas negali daugiau buti stumiamas pirmyn metafiziškais spėliojimais ir pasenusiomis teologinėmis dogmomis.— **Ernest Haeckel.**

Moralybė nepriklauso nuo religijos. Nustatytos dogmos nėra reikalingos.— **John Ruskin.**

Įsiviešpatavusi Krikščionybė tikrąjį Dievo garbinimą paskandino tuščiose ceremonijose. — **Jean Jacques Roussean.**

Vilniaus 600 Metų Jubilėjaus Iškilmės Kaune.

(Įspudžių žiupsnėlis.)

Š. m. rugsėjo mėn. 29 d. Lietuva šventė nepaprastą ir brangią šventę — Vilniaus 600 metų Jubilėjų. Šios sventės diena kiekvienam lietuviui brangi ir atmintina. Vilniaus 600 metų Jubilėjus tęsis ištisus metus.

Prabėgus šiltoms ir linksmoms vasaros dienoms, saulutė šviečia išblyškusi. Štai pasirodė pirmiejn rudens prajovai: jie pirmupirmiausia palietė nekaltuosius gėlių žiedus, juos kiek apvaitinę kibo į šilkinius medžių lapus ir pagaliaus į viską, kas aplinkui gyvas, gražus, žavėtinas pradeda įveikti, vaitinti, geltoninti, pasauliui naują rubą vilkti. O gamta tarytum ruošiasi ilgam pailsiui...

Kaunas šiuo atveju visai kitoks: jis nun nežino nei žiemos, nei vasaros. Kartais jis gražiausiame gamtos klėstejime tarytum miega kietu miegu. Tada, nei sielvartingos lakštingalų dainos, nei žavėtini paukštėlių čiulbėjimai, nei gėlių žiedų gaivinantis kvapas, nei žaliųjų lapų šlamėjimas jo negali prikelti.

Kaunas, tarytum saldžiu poilsiu ilsa, o strauniosios Nemuno bangos duzgena jo sapnų svajones į giliausias juras... Tačiau Kaunui nubudus nei karštas saulės spindulių glostymas, nei giliausioj nakties tylumoj, šaltos žiemos glamonėjimas jo užmigdyti nebegali. Jis nubunda, it galingas milžinas. Ir jei Kauną džiaugsmas prižadina Lietuva iškilmingą šventę švenčia, o jei skaudus sopulys jį sujudina—liudna valanda kraštą atlanko. Džiaugsmas, Kaunui linksma ir iškilminga puota, liudėsys —gedulingoji karalija.

Vilniaus 600 metų Jubilėjaus diena Kaunas laukdamas didžių iškilmių pasipuošė tautinėmis vėliavomis. 16 val. 45 m. iš aukšto Karo Muzėjaus bokšto pasklido trimitų aidai miestui pranešdami besiartinančią iškilmingą šventę. Vienybės aikštėn, kurioje jau susirikiavusios stovėjo kariuomenės dalys iš visų miesto kraštų ima plaukti pulkai žmonių. Visų akys nukreiptos Karo Muzėjaus link, visi laukia linksmos naujienos. Ir šventės išsiilgimo valandoj sugaudžia Laisvės Varpas, skelbdamas Jubilėjaus pradžią. Jo skardus balsas, švelniai palietęs sujauslintas žmonių širdis kilsta begalinėn erdvėn, ten pinasi milžiniškose bangose ir tarytum skęsdamas mirties agonijoj vėl atgimsta, krinta į kiekvieną Lietuvos kampelį, iš čia kilsta aukštyn ir skrenda už tolimųjų vandenynų pranešdamas iškilmingą Jubilėjaus šventę...

Artilerijos orch. atlikus maldą ties Karo Muzėjum tribunoj pasirodo musų rašytojas Tumas-Vaižgantas, poetingai gražiai nušviesdamas Vilniaus įkurimą, jo garbingąją praeitį, pabrieždamas, kad Vilnius Lietuvos sostinė, dabar grobikų lenkų okupuotas Lietuvai bus sugrąžintas.

Regėjau aplinkui stovinčių žmonių minią, kurie žemai galvas lenkė. Giliausiu skausmu, gedulingu jautrumu muzikos stygos užgavo silpnai plakančią mano širdį. Tai žuvusiųjų karžygių atminčiai griežė Bėthovėn maršą... Ties paminklu žuvusiems už Lietuvos laisvę, kur prie kapo klupodama sesulė karčiai aimanauja, apraudodama mylimojo bernelio žuvimą, išvydau daugybę ne šjo pasaulio šešėlių. Jie visi šviesųs, tyrųs, lengvučiai, tarytum nedrausmingos dvasios zefiro bangose plaukiantįs, pilni gilios paslapties, lyg skrupulingi pinasi ir nardo, sakytum muzikos stygos virpančia banga, jieškodama prieglaudos akordų verpetuose... Tai Lietuvos karžygiai, garbingai žuvusieji už Tėvynės laisvę, dabar čia pas paminklą Bėthovėno maršo į iškilmingos šventės puotą sukviesti. Šventoj ramybės tyloj, gedulingi maršo aidai audė, sklido ir skręsdo jaunosios sielos merdėjime... Štai staiga nutruko paskutinioji styga, išnyko šešėliai ir amžinoji tyla išskleidė savo sparnus...

Kažkas suužė, sulingavo, tarytum giliai atsidusęs sudejavo ir lyg milžiniška banga prislėgė mane prie geležinės Karo Muzėjaus tvoros. Pakėlęs galvą tribunoj išvydau prof. J. Yčą, kalbantį apie Vilniaus atsiradimą. Čia ima žodį Kariuomenės Vadas generolas Stanaitis. Trumpais, bet karštais žodžiais apibudina Vilniaus 600 m. Jubilėjaus reikšmę. Svarbiausia pabrėžia, jog Lietuvos kariuomenė nei vienai valannepaabejojo, kad Vilnius Lietuvai nebus sugrąžintas. Generolo Stanaičio gyva kalba nuolat nutraukiama minios triukšmingu "VALIO." Visa, čia esančioji minia tarytum pasidarė viena Jubilėjaus šeimyna.

Sugaudė armotos, ir 21 saliutu pagerbė Vilniaus įkurimą.

Suskambėjo trimitų aidai, trenksmingai pasipylė maršas, Karo Muzėjaus bokšte Valstybinė vėliava nusileido žemyn, o ją palydėjo "Ragų" motyvai...

Pagaliaus baigiant vakarinę maldą varpų muzika gražiai paskambino "švinta aušrelė" ir kitas tautiškas meliodijas.

Po iškilmių Jubilėjaus dalyviai su tam tikrais pakvietimais (bilėtais) buvo leidžiami į Karo Muzėjų, kame daug ko įdomaus galima buvę pamatyti ir išgirsti. Gi aš, nors ir kaipo spaudos atstovas, deja Karo Muzėjun nepatekau. Mat pakvietimo nepavyko išgauti. Toks likimas jau ne pirmą kartą mane pastygo. Tad Vilniaus 600 m. Jubilėjaus iškilmių aprašymą baigiu tuo įspudžių žiupsneliu, kurį sugebėjau pagauti stovėdamas už gelažinės tvoros, kartu su Jubilėjaus "žiopsotojais." Generolas Nagevičius turėtų pasirupinti, kad įėjimas į Karo Muzėjų butų skirtas ne vien pakviestiems "išrinktiesiems," bet ir tiems asmenims, kurie gyvai įdomaujasi musų Tautos senovės liekanomis.

Grįždamas namo regėjau tamsiose padangėse daug skrajojančių liepsnelių. Jos skraidė, audė, nardė, liepsnojo ir skaisčiai nusišypsojusios merdėjo juodos erdvės begalėj... Kaunas iškilmingą šventę šventė, o lenkai, grobuonys, Vilniuj baigia raudonojo teroro dienas.

Kast. Kristutis.

OPERA

XVII.

"DIEVO MOTINOS ŽEMČIUGAI.

("Jewels of the Madonna" Angliškai. I Giogelli della Madonna" Itališkai.)

Trijų aktų apera "Dievo Motinos Žemčiugai," parašyta Wolf-Ferrari. Libretto parašė C. Zangarini ir E. Golisciani — iš neapolitoniškojo gyvenimo. Ermanas Wolf-Ferrari kompozitorius dar jaunas, gimęs 12 d. sausio, 1876 m. Venecijoje, Italijoje. Mokinosi Muzikos Municho konservatorijoje. Vėliau buvo direktorium Muzikos Liceos, Venecijoj. Apie 1909 m. persikėlė gyvent Vokietijon. Wolf-Ferrari, pradžioje, buvo muzikoje savamoksliu, tik paskui, vėliau, pamatė, kad be kitų mokytojų pagelbos, pats vienas toli nepažengsi, tad ir mokinosi kaip tinkama.

Wolf-Ferrari parašė keletą operų. Žymesnės jų: "Le donne curiose," pirmu kartu buvo statyta Muniche, 1903 m. Oratorija "La vita nuova," pagal Dantes. Opera "Il Segreto di Susanna"—statyta Muniche 1909 m. ir New Yorke 1911 m., o "Dievo Motinos Žemčiugai — Jewels of the Madonna" pirmu kartu buvo statyta Berline, Vokietijoje, 24 gruodžio, 1911 m. Pirmu kartu toji opera buvo statyta Chicago, Ill. 16 sausio, 1912 m. "Dievo Motinos Žemčiugai" iškarto užkariavo kompozitoriui vardą savu nepaprastu pasisekimų.

Wolf-Ferrari yra parašęs dar ir keletą kitų veikalų: iš operų—"La Sulamita" ir taipgi "Cenerentola." Kamerinės ir symfoninės muzikos, — Si bemoline maža symfonija, smuikai, in Sol minor, sonata, kvintetą ir keletą kitų dalykų.

Wolf-Ferrari'o tėvas buvo vokietis, Augustas Wolf'as, dailininkas — tapytojas, o motina italė. Tad sunus, kompozitorius, sau susikrovė abi pavardi.

Pradžioje, kaip minėjau, muzikoje jis buvo kaip ir savamokslis: mokinosi tai pas vieną, tai pas kitą muzikos mokytoją, bet nenuolatai, kaip kada. Pats gi studijavo gerų kompozitorių veikalus, kaip tai Bacho ir Beethoveno ir tas gelbėjo jo geram muzikaliam išsivystymui ir ištobulinimui klassiškosios linkmės skonio.

Operoje "Dievo Motinos Žemčiugai," atidarant sceną **Pirmu aktu**, parodyta Neapolio kunkuliuojantis gatvės gyvenimas; gadynė dabartinė. Svarbiausi operoje veikiantieji asmens, tai Genarro, jaunas kalvis ir gyvena kartu su savo motina. Maliella, kaipo augintinė duktė. Rafaelius, tai patvirkęs vaikinas, kaip kad rusai sako: "kot, kot na soderžanii" ir, apart to, Rafaelius dargi Kamoros vadas. (Kamorra, tai Pietų Italijoj vagių ir žmogžudžių slapta draugija; narių turi visose luomose. Tad Rafaelius — "kotinas" ir kamoristas. Atidarius scenas Genarras prie darbo, dirba kadelabrą, t.y. daugeliui žvakių žibintuvą, kurį padaręs keta atiduoti Dievo Motinai. Maliella, apsirėdžiusi nerangiai bėga iš namų sakydama, kad jinai prisidėsianti prie gatvėj besilinksminančių ir uliojančių; Genarras ir Carmela (Karmela) priešinasi, bet Maliella nepaiso. Iš tolo girdimi komorristų balsai. Maliella pabėga, o Genarras ir Karmela meldžiasi prie Dievo Motinos apsaugos Maliellai. Rafaelius pradeda prie Maliellos meilinties, bet pastaroji išsitraukia špilką iš savo plaukų ir jam įduria. Rafaelius pabučiuoja žaizdą ir sako, kad su tuomi krauju jau ji jam atidavusi savąją širdį. Vėliau eina visa processija su Dievo Motinos paveikslu ir visi suklaupia, o Rafaelis stačias ir Maliellai pasako, kad jis jai galįs duot nuo Dievo Motinos žemčiugus, jeigu ji tik panorėtų. Genarras juosius sekė, ir paskui sako Maliellai, kad Rafaelius yra blogiausias žmogus visam Napoliuje, vienok Maliella to nepaiso ir atsako: vistiek, jis žino kaip reikia mylėt. Rafaelius varžiai nusprendžia, kad Maliella turi but jo.

Antras aktas. Karmelos daržas, kuriame Genarras ir Maliella ir pastaroji sako, kad ji einanti gyvent savu gyvenimu, laisvai ir Genarras pagaliaus parodo tam pasipriešinimą. Vienok Maliella įeina į namus ir susikrauna savo daiktus ir sako Genarrui "Sudiev." Maliella, visai nepaisančiai, atgrįžia Genarrui pabučiavimui savo žandą "sudiev" ir tas bučiuoja jausliai ir pasisako, kad jis ją myli. Maliella atsako, kad jos širdis esanti atiduota tam žmogui, kuris paketinęs dėl jos pavogt žemčiugus ir čia ji nori išeit, bet Genarras neleidžia, uždaro vartus. Maliella grįžta nuo vartų į namus begiedodama "gatvinę" dainelę. Genarras, sutvarko savo kalvystės aburdus, nekuriuos jų pasiima, išeina. Po to, gauja kamorristų, Rafaelio vedini, dainuoja serenadas kad išmasinus iš kambario Maliellą. Maliella išeina ir Rafaelius gaujai liepia išsiskirstyt ir parodo savo didelius jausmus linkui Maliellos, kurią palinkia prie to, kad su juomi lankytųsi Kamorroje. Grįžta Genarro su ryšeliu ir ten parsineša žemčiugus; parodo Maliellai ir pastaroji baisiai nusigąsta. Genarro užtikrina Maliellą, kad jis, pirm negu nuėmęs nuo Dievo Motinos žemčiugus, pasimeldęs, tad Maliella nusiramina ir užsideda žemčiugus ir dar sako, kad jai butų malonu pasirodyti su jais ir Rafaeliui, kaip jis tą pamėgtų. Pagalios scena užsibaigia blogai tarp Maliellos ir Genarro; pirmoji pasisako, kad ji meilavosi su Rafaeliu.

Aktas trečias. Kamorristų buveinė; orgija (orgija, naujesniais laikais, tai girtuoklių ir ištvirkėlių puota) savo pilniausiame išsikunkuliavime; ateina Rafaelius. Rafaelius reikalauja šokikių ir šokami šokiai "apašų" ir Tarantelle. Maliella prašo Rafaelio apsaugot ją nuo Genarro, bet kad ji pasako kaip ją Genarras mylįs — tuomet Rafaelius pradeda ją neapkęsti ir gyvulišką ją nuo savęs stumia. Pastumta Maliella pavirsta ir nusivožia jos skara, dengianti krutinę, pasimato žemčiugai. Umai pasirodo Genarras ir įsimaišo jų tarpan, užstoja Maliellą ir sako kad ją mylįs. Maliella įširdime nutraukia žemčiugus ir meta šalin, ir sako Genarrui, kad jinai niekuomet nebus jo, nes jis pavogė Dievo Motinos žemčiugus. Rafaelius Maliellą pameta ir jinai, didžiausiame susikrimtime, susisielojusi, minią palikusi, pabėga. Genarro apvienėjęs, surenka žemčiugus ir vėl nuneša prie to jau altoriaus, ir užkabinęs ant Dievo Motinos, prašo atleidimo už nuodėmę. Jam besimeldžiant, per tapytus bažnyčios langus įsiveržia šviesos spinduliai ir atsispindi ant žemčiugų; tą jis priima ženklu, kad jo nuodėmė permaldauta. Grįžęs, atsisveikina su motina ir sau tutiną (stilettą) įvaro krutinėn ir miršta.

Muzikoje tai maišytos temos bažnytinių himnų su Neapolio liaudies dainomis ar šiaip populiariškomis dainelėmis. Opera daili, dailus intermezzo ir daug įdomių dramatiškų ir mistiškų vietų. Orkestra gražiai ir įdomiai, aiškiomis muzikalių instrumentų varsomis. Pats siužetas butų lyg šiurkštus, bet Pietų Italijos gyvenimas tikrai tam panašus: didžiausį piktą padaręs—eis bažnyčion ir besirengdamas papildyt blogumą ir eis bažnyčion.

Bijunas.

RADASTO ŽIEDAS

Plaukia musų jaunystėlė,
Kaip sriaunus upelis,
Krinta amžiaus pradalgėlin
Pakirstos dienelės.

Atsigręžęs pasižiuriu,
Ir matau mergelę;
Ant išpiauto pradalgėlio
Pakirsta gėlelę.

Tai puikus radasto žiedas
Vysta vienumoje,
Kur mudviejų pradalgėliai
Persikryžiavojo.

Sumanyčiau, tai sugrįžčiau
Žiedą atgaivinčiau
Ir nuliudusiąją savo
Širdį nuraminčiau.

("Trimitas.")

Amator Artis.

"GARSMAS"

(Tąsa.)

Viena iš didelių Amerikos lietuvių šiądieninių problemų, tai palaikymas suaugančiųjų lietuviais. Vien tėvų žodžio, kad taip gerai arba taip negerai, neužtenka. Augančio žmogaus prigimimas reikalauja, apart kasdieninio darbo, dvasinio lavinimosi, veikmės. Siaurų pažiurų politikieriai, ar tai jie butų iš dešinės ar iš kairės, vien tik rupinasi prikalbėti jaunuoliams į galvą politikos. Nors politika yra, kaip sakyta aukščiaus, nesmerkiamas dalykas, bet jaunimas paprastai politiškiems klausimams rišti buna nepriėjęs. Kad taip yra, tai parodo, kad jaunimas mažai tesilanko į politiškus susirinkimus. Taigi musų griežtai partijinės dailės šalininkai, neduoda to jaunuomenei ką ji mylėtų gauti, — dailės ir gražių žaislų, — o kemša tą ką ji nemėgsta, ir rezultatas yra, kad anart tų kolionijų, kur yra tikrai dailės organizacijos, jaunimo visai nesigirdėti. Nueik į susirinkimus, tai daugiausiai rasi tik senius ir kudikius. Jaunimas išsisklaidęs po dvokiančias, nešvarias šokių sales; merginos tankiai draugauja su svetimtaučiais vaikinais, kurie tankiausia buna žemiausios rušies; paskui jas vejasi ir vaikinai — eina su svetimtautėms merginoms, ir gi tokio paties budo. Ir tas musų jaunimas, tas musų auksas, rudija, genda, nyksta. Bet musų politikos, partijinės dailės padegogai to rodos kaip ir nemato. Viską ką jie žiuri, tai, kad jaunimas neitų su kitokios nuomonės žmonėmis, nors ir dingsta. Dabar yra tinkamas laikas pradėti veikti, jei mes manome veikti, — o juk kitaip negalima! Dabar reikia dėtis organizacijoms, — žinoma turinčioms šį-tą su daile, — ir pavieniams, o kitoms visoms organizacijoms remti. Laikraščiai turi didžiausią galę, ir daugiau apie tai rašydami gali "žodį paversti į kuną." Daugiaus veikimo, daugiaus entuzijazmo, organizuotas veikimas sukels visų žingeidumo; pasirodys dar gražesni vakarai, jaunimas pamatys savo pareigas. Vietoj dabartinio išsiblaškymo, sutingusio, nemandagaus jaunimo, mes turėsime tokį jaunimą, kuris veiks, lavinsis, bus mandagus, —džiaugsis iš jo tėvai, džiaugsis juomi musų tauta, ir turės iš jų gerus piliečius. Ar gi tai neverta tai vikdinti į gyvenimą? Tai vienas iš "Garsmo" tikslų!

Dar vienas dalykas, ką "Garsmas" mano atsiekti, tai organizacija galėtų suteikti daugiaus dailės literaturos — leisti choralius dalykus, dainas, dramatiškus veikalus, operas ir tam panašius dalykus. Susidėjus daugeliui organizacijų ir pavienių, už metines duokles, visi gauna organizacijos leidinius, — ir draugija pasilaiko, ir nariais nieko nenustoja priklausydami. Dabartiniu laiku visi veikalai, kurie buvo išleisti, jau lošti ir perlošti, vienur ir visur. Leisti tokius dalykus privatinės ypatos negali, nes nėra daug dailės draugijų, tai negalima parduoti. Musų ne tik kompozitoriai yra priversti turėti savo raštus ant lentynų, —nes vartojant rankraščius greit plyšta, o juos išleisti, kada gi nėra kam juos vartoti, galima, tik užperžėguotus grašius, bet ir taip dramos rašėjai, jei ką parašo, tai arba kur su vargu iškiša, arba taip susibasto. Taip dalykams stovint, apie patraukimo jaunesniųjų prie to darbo negalima ir tikėtis. Taigi, turint stiprią organizaciją, kaip "Garsmas," mes galėtume išleisti tuos visus pelinčius dramos ir muzikos raštus. Tada ir jaunimas turėtų ką veikti, ir tie musų dailininkų raštai, tas musų neapkainuojamas dailės turtas, nebutų pavojuje likti pasitaikančių atsitikimų sunaikintais. Dabar yra laikas musų visuomenei apgalvoti tuos dalykus, ir juos apgalvojant per daug laiko neužvilkti!...

Dailė nėra partyviška, nes dailė yra mokslas, o jokis mokslas nėra partyviškas. Bet mus politikai sako "dailė partyviška."

Jaunimas, net iki arti trisdešimts metų politikai nėra tikęs, —o tik dailėj ir moksle lavinimuisi, — ir todėl politikos jiems brukimas, nelaiku, tik atbukina jų jausmus, ir padaro nieko nepaisančiais.

Musų dailininkų tvariniai nėra visuomenės paimami vartoti, bet paliekami pelėti.

Ar stebėtina tad, kad jaunimas susnudęs? Ar yra kas nors galima jaunimui užmesti, kuomet mums sako, kad mes lietuviai nieko gero neturim? Ar stebėtina, kad musų daug, net inteligentų, nuėjo pas svetimtaučius "garbės vainikų" jieškoti? Ar dar ir dabar mes versime musų gabius jaunuolius buti Kosčiuskomis ir Mickevičiais? Musų tėvynė verkia matydama, kaip jos žiedus šalna kanda. Mes, kurie galėtume tą viską pataisyti, ramiai sau į tai žiurime!

Vientaučiai! Supraskime, kad šių dienų jaunimas, tai rytojaus Tėvynės tvarkytojai. Ar Lietuvai lemta bus užimti tarpe pasaulio tautų vietą, tai priklausys daug kokią mes turėsime sekančią kartą. Auginta ant kampų gatvių ir tamsiuose urvuose bei pakampėse sekanti karta bus tik žmoniški griuvėsiai. Auginkime ir tobulinkime savo jaunimą savo organizacijose, išmokinkime juos gražių pobudžių, dainų, muzikos, padarykim juos tokiais, iš kurių mes turėtume džiaugsmą. Kada jaunimas taip bus išauklėtas, tai laiku pristos ir prie partijinių dalykų, bei šalies valdymo darbo, ir turėdami sveikame kune sveiką ir blaivą protą, atliks gyvenime savo pareigas pilnai.

Taigi, žingeidaujančios daile draugijos ir pavienės ypatos tuoj turėtų apgalvoti, ir suradę verta, pradėti veikti. Su "Garsmu" galima sužinoti per jo sekretorę plę Julią Mitrikaitę, 83 Ward St., Worcester, Mass.

Ar "Garsmas" atliks ką jis yra pasibriežęs, tai priklauso kaip visuomenė tą visą darbą apvertins. Rodos, kad tą darbą palikti "balsu tyruose" reikštų musų jaunimo ir tautos pavelijamą saužydystę.

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI STUDENTAMS.

Universiteto Rektorius skelbia visų Fakultetų ir semestrų seniunams, kad lietuvių kalbos reikalu surašytų grupėmis studentus, kuriems reikia mokytis lietuvių kalbos: a) visai nemokančius susikalbėti lietuviškai, b) mokančius šiek tiek lietuviškai kalbėti ir rašyti, c) neturinčius atestatuose pažymėjimų apie kokį nors išeitą lietuvių kalbos kursą mokykloje.

Tuos sąrašus prašo įteikti spalių 8 d. 5 v. po piet. lietuvių kalbos lektoriui, kamb. Nr. 23.

Valstybiniai egzaminai bus laikomi tik lietuvių kalba, todėl visi Universiteto studentai privalo tiek mokėti Valstybinę kalbą, jog galėtų pasiruošti prie Valstybinių egzaminų.

PROFESORIŲ ĮVEDAMOSIOS PASKAITOS.

Spalio 3 d. Universiteto buvo prof. Dzirnės įžengiamoji paskaita "Įvadas į chirurgiją." Spalių mėn. 7 d. 5 val. vak. Universiteto salėje įvyks prof. Bagdono įžengiamoji paskaita "Gamta ir Medicina."

Mano jaunystės ortodoksija praėjo ir niekad negrįš.

—Mozart.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

"THE LEAGUE"
Published Eevery Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMEKICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
327 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

REGISTRACIJOS AUDROS.

Registracijos įstatymas, prievarta verčiantis registruotis visus Amerikoje esančius Lietuvos piliečius ir uždedantis ant jų dešimts dolerių pagalvę, sukėlė tarpe Amerikos lietuvių tikrą audrą. Protestai prieš jį pakelti jau beveik visose pažangesnėse lietuvių kolionijose. Protestuojama masiniuose mitinguose, kuriuose dalyvauja visi lietuviai be partijų skirtumo arba grupėmis kelių didžiausių ir pažymiausių draugijų — pašelpinių, politinių ir kulturinių. Kitur net L. P. Stotys, kurioms registravimas pavestas, protestuoja arba pačios vienos, arba šaukia visuotinus mitingus ir juose išneša protesto rezoliucijas.

KAS LABIAUSIA ERZINA?

Jau pats uždėjimas pagalvės nemaloniai pakliudė Amerikos lietuvius. Aukšta mokestis — dešimts dolerių į metus — padidino nemalonų padilginimą, bet jau aršiausia buvo, kada sužinota, jog už neužsiregistravimą bus atimta Lietuvos pilietybė, kurios Lietuvon grįžus nebus galima atgauti be dešimties metų, kad bus konfiskuojami Lietuvoje turtai. Veltu Informacijų Biuras aiškino, kad turtai nebus konfiskuoti ir kad dešimts dolerių reikės mokėti tik pirmus metus, gi paskui jau tik po $5 į metus—visuomenė jau buvo perpykus pilną saiką ir atsileisti nemanė, juo labiau, kad grumojimas atimti pilietybę pasiliko, dešimts metų laikas atgauti pilietybę pasiliko ir neapkenčiamoji prievarta pasiliko. Taigi ir įtužimas pasiliko.

PRIEŠAIS ATSTOVYBĘ.

Daugelis mano (ir ne be priežasčių), kad prievartos ir duoklių kaltininkas yra dabartinis (arba, geriau sakant, buvusis) Lietuvos atstovas p. Čarneckis. Jis pats, manoma, butų to nesugalvojęs, jam tą turėjo pripiršti jo juodosios žvaigždės — kun. Kemėšis ir pp. Mastauskas ir Bielskis. Atstovas su jo satelitais, betarnaudamas vienų klerikalų, o ne vienos Lietuvos reikalams, neteko užsitikėjimo, bonų pirkimas ir aukos Lietuvai pasiliovė, ir taip parėjo, kad netik Lietuvai iš atstovybės paramos nebuvo, bet ir pačiai atstovybei pradėjo pritrukt. Reikėjo kas nors daryti. Štai p. Čarneckio svita, taip manoma (ir, atkartojame, nebe priežasties), turėjo pakišti jam puikų, kaip jiems gal pasirodė, planą — uždėti ant visų po dešimts dol. priverstinos pagalvės, tada pinigų bus kaip šiaudų ir, kaip palieto pieno, užteks ir šunims ir katėms. Kad niekas neišdrįstų priešinties, uždėti nežmoniškas bausmes: neužsimokėjusius duoklės išspardyti kaip varles ir per 10 metų neįsileisti į Lietuvą! Genijalis kazokiškas sumanymas, manoma, išėjęs iš kun. Kemėšio galvelės. Šis sumanymas turėjo patikti ir jų sėbrams, Lietuvos klerikalams, kurie turėdami tada didžiumą Steigiamajam Seime, patyka perleidžia įstatymą, Amerikos lietuvius nuskriaudžiantį. Taip patyka birželio mėnesyje tas įstatymas buvo išleistas, kad kada vėliaus jis buvo paskelbtas, net arčiau valdžios stovintieji Kaune nieko apie jį buvo negirdėję, net sakė, kad tokio įstatymo visai nėsą!

Taip didžiuma Amerikos lietuvių įsivaizdina registracijos ir pagalvių atsiradimą, ir ar jus jiems padyvysite, jeigu jie protestuoja prieš manomąjį to įstatymo kaltininką, p. Čarneckį, ir reikalauja atšaukimo jo ir visų jo talkininkų?

ŽMONIŲ BALSAI.

Milžiniška visuomenės didžiuma yra nusistačius prieš priverstinas duokles. Tik klerikalų vadai, tam tikras kunigų skaitlius ir jų samdinių saujalė, stengiasi išteisinti netik registraciją su priverstina mokesčia, bet net ir pilietybės atėmimą. Kai kur sušaukia bažnyčių sklepe davatkų mitingėlius ir "priima" kunigo pagamintas rezoliucijas, reikalaujančias net daugiau smugių ant jų vargingų nugarėlių. Bet tokių pritarėjų yra mažai. Didžiuma reikalauja, kad įstatymas kaip priverstinos registracijos su duokle, taip atėmimo pilietybės butų atšauktas. Vieni nutarią registruotis, bet dešimtinių nemokėti, kiti nutaria nė nesiregistruoti, nė antkrautos duoklės nemokėti.

DU KRAŠTUTINUMAI.

Žemiau talpiname ištraukas iš dviejų laiškų, Redakcijai atsiųstų, palytinčių registracijos klausimus. Yra tai du kraštutinumai, su kurių nė su pirmuoju, nė su antruoju negalima sutikti.

Iš Clinton, Ind., rašoma:

"...Daugel pastangų dėjau dėlei sutvėrimo kuopos. Jokiu budu neįstengiau, ypač dar santikiams pablogėjus dėl Lietuvos politikos. Daugelis lietuvių suvisai nenori interesuotis Lietuvos padėtim ir imasi amerikoniškas popieras, ir sako: "tegu jie pasiunta su savo Lietuva!" Tai mat galų gale prie ko kunigų politika privedė ir gana puikius žmones sudemoralizavo..."

Tai į kokį kraštutinumą klerikalų politika įstumė kai-kuriuos lietuvius. Imama visai išsižadinėti Lietuvos! Tas neturėtų buti. Daug Lietuvoje negerumų: klerikalų amaras daug ten gerų diegelių nugriaužė ir daug ką užnuodino. Bet nusiminti nereikia —juk viskas pačių žmonių rankose. Žmonės pradeda pamatyti klerikalų pinkles, ir klerikalus pradeda šluoti laukan. Dabar didžiausias laikas veikti, o ne į šoną traukties. Šie rinkimai jau sutriuškino klerikalų reples, kuriomis jie buvo suspaudę Lietuvą. Sekantieji rinkimai visai iššluos klerikalus. Tada konstitucijoje bus pataisyti blogi ne demokratiškieji punktai, visi teokratiškumai bus prašalinti, ir Lietuva bus grynai demokratinė šalis.

Taip bus, jei mes darbuosimės. Jei rankas nuleisime, vėl viską apnyks klerikalų amaras. Taigi prie darbo: remkime Lietuvos pažangiųjų demokratinių partijų darbus. Amerikos lietuviai geriausia tą gali padaryti stiprindami A. L. T. Sandarą, rašydamiesi į ją, aukodami į Politinį Iždą, mesdami centus į Piktpinigio iždutę.

KITAS KRAŠTUTINUMAS.

Iš Westville, Ill., gavome laišką su kitokiu kraštutinumu. Paminėjęs, kad buvo daug protestų, rašėjas pradeda argumentuoti, kad Lietuvai reikia pinigų, ir kad užsimokėti į metus $10 ar $5 nėra sunku; toliaus jis taip posteringauja:

"...Jeigu mes norime priklausyti kur prie draugijų arba kliubų, mes privalome užsimokėti paskirtus mokesnius kas mėnesį. O jeigu neužsimokam, bunam prašalinti iš draugijos ir nustojam visų teisių toje draugijoje arba Susivienyjime ir lieka įmokėti pinigai. Daugelis lietuvių mokėjo ir priklausė prie S.L.A. 15-20 ir 25 metus, o šiandien yra seniai išbraukti dėlto, kad nemokėjo pakėlimo didesnį mokestį..."

Čia rašėjas regimai mano, kad jis labai protingai nupasakojo. Jis, rodos, nė nepatėmytų, kad tarp pilietybės ir draugijos narystės yra didelis skirtumas. Jis, rodos, nėnežinotų, kad į draugiją įsirašant reikia parodyti daktaro certifikatą, kad esi sveikas, gi Lietuvoj gimęs nors busi neregys ar paliegėlis, vis viena busi Lietuvos pilietis. Pilietybė—tavo prigimta teisė, narystė draugijoje yra tik tam tikra privilegija. Neužmirškime to. Negerai daro Lietuva atimdama iš savo piliečių pilietybės teises. Kitos šalys to nedaro. Yra ir tokių šalių, kurios net baudžia savo piliečius už išsižadėjimą pilietybės, be leidimo. Gi Lietuva rodos norėtų atsikratyti kaip galint daugiau savo piliečių. Toks pasielgimas yra peiktinas ir tuo aršesnis, kad jį yra užtraukę nusmukusieji klerikalai, kad užlopyti tas skyles, kurios pasidarė per jų šmugeliavimus ir varinėjimą partijinės politikos, šalin užmetant visos Lietuvos reikalus.

DYGLIAI

‡‡ Kada "Sandara" talpino gerb. Žygelio ir Natkevičiaus paveikslus, ir kada tie paveikslai budavo kiek negerai atsispaudinę, tai klerikalų organai darydavo pastabas, girdi, kad jų sąžinė yra nešvari, tai ir jų paveikslai prastai atsispaudina. Nagi žiuriu "Garse" kun. Urbanavičiaus paveikslas su labai paišina nosia, tai, sulig pačių klerikalų išvedimo, turi but, kad jis parodo tikrai savo purviną sąžinę.

‡‡ "Keleivis" nors ir juodžiausiomis raidėmis garsina, kad "Sandara" prispirta prie sienos, bet, kiek teko girdėti, tai šaukėsi advokato pagelbos, kad nutildyti "Sandaros" sveikus argumentus.

‡‡ "Lietuvos Ukininkas" rašo, kad krikšč. dem. pasinaudodami absoliučia didžiuma Steigiamajame Seime, suteikia prezidentui cariškas teises. Na kągi jie, vargšai, darys! Juk aišku, kad klerikalizmas tik gali gyvuoti prie cariškos despotiškos tvarkos, be jos jų politika kaip sriuba be druskos.

‡‡ L. D. S. protokolą skaitant, aiškiai matome, kad Juozapininkai vos tik pasilaiko nenusprudę nuo žemės kamuolio. Tas vis turbut tą daro tos nelabosios "bedievybės" galvos pakėlimas.

‡‡ "Keleivis" rašo, kad "Sandaroje" talpinančiu Tėvo su Maikiu pasikalbėjimu Sandariečiai piktinas. Weil. Kodėlgi "Keleivis" tokis geras persergėti "Sandarą"? Juk aišku, kad pasipiktinimai organizacijai nėra naudingi. Bet čia yra kas kita, jei "Keleiviui" tarpininkaudamas advokatas sudraudė "Sandarą" tą pasikalbėjimą talpinti?

‡‡ Kauniškė klerikalų "Laisvė," agituodama už klerikalų kandidatus į pastovų parlamentą, tarp kitko sako: "Kiekvienas katalikas turi žinoti, kad jis atiduodamas savo balsą už krikšč. dem. kandidatus, sutvirtįs katalikų tikėjimą ir už tai ras sau užmokestį po mirties." Reiškia—tu, kaimieti, balsuok už kunigą, tegul jis buna ministeriu ir šmugelio keliu sau krauna turtus ant šio svieto, o tu atlyginimą gausi po mirties?

‡‡ Lietuvos Finansų ministeris Petrulis rugpiučio 30 d. paskelbė, kad Lietuvos naujasis litas lygus 150 ostų arba vokiečių markių, arba 75 ostrubliams. Tas parodos, kad sutrukdė Lietuvos gyventojus tapti "milijonieriais,"

‡‡ "Tėvynės" redaktorius Vitaitis politikuoja su visų pakraipų laikraščiais, bet kada Mahanojaus "Saulė" jam užvažiavo, tai jis jai nė pusė žodžio nedrįsta atsakyti!

‡‡ Mahanojaus "Saulė" rašo, kad asilų veislė pasaulyje baigia išnykti. Taipgi prideda pageidavimą, kad ir dvikojai asilai išnyktų. Žinoma, kad tas butų gerai, nes tuokart visi lietuviški laikraščiai butų leidžiami lietuviškoje rašliavoje.

‡‡ Tas Vileišis yra amžinas peilis musų klerikalams. Kada buvo Amerikoje, čia jį visi gerbė, parvažiavo Lietuvon, ir ten tas pats. Liko išrinktas Kauno miesto Bulmistru (majoru) ir net kun. Tumas gerbia jo darbus ir pataria Vileičio ištaisytą Viešąją Aikštę užvadinti **Baltosios Gulbės Aikšte.**

‡‡ Musų "komunistų" agitatorius Bekampis, kuris važinėdamas su jų agitacijos prakalbomis taip smarkiai rėkaudavo už privatinės nuosavybės panaikinimą, dabar Baltimore, Md. nusipirko sau namą net su keturiais kampais. Reiškia, kad privatinės nuosavybės naikintojų jau vienu bus mažiau. Jis sau gyvęs kaipo baržujus, o jus, kurie taip karštai plodavote jo prakalbose, paėmę britvą nusipiaukite kornus nuo delnų ir bukite ramųs.

‡‡ Kunigas Laukaitis Amerikoje rinko aukas Neutralės zonos lenkų apiplėštų lietuvių sušelpimui. Kiekvienas davė, kad sušelpus tuos nuvargintus musų brolius. Na, o dabar "Dar-kas" paskelbė jo aukų rinkimo atskaitą, ir pasirodo, kad tų aukų tie lietuviai negavo, nes net pusė tų aukų, virš 10,000 dol., yra atiduota kazimierinėms seserims. Argi dar neaišku, ant kiek musų klerikalams rupi Lietuvos reikalai? Jie tik po lietuvystės ir patriotizmo plosčium pasilindę žvejoja dolerius, kad palaikius savo nusmukusią partiją.

‡‡ Kaip pasirodo, tai "bedievybė" tikrai kelia galvą kaip čia Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Pavyzdin, Lietuvos klerikalai žmonėms žadėjo dangiaus karalystę kad tik balsuotų už jų atstovus. Bet pasirodė visai kitaip, žmonės patarė kunigams patiems ten keliauti, o balsavo už tuos "bedievių" atstovus, nuo kurių galima tikėtis daugiaus naudos patiems balsuotojams ir visai šaliai.

‡‡ "Keleivio" lange lenkai laiko savo iškabą tol, kol "Sandara" užatakuoja "Keleivį." Kaip tik užatakuoja, tai iškaba ir dingsta, —mat duoda progą "Keleiviui" pasakyti, kad "Sandara" meluoja.

Padubysietis.

LIETUVOS ĮSTATYMAI, didelė 1031 puslapių knyga, kurioje telpa visokie Lietuvos įstatymai, su tvirtais popieros apdarais; kaina $3.00.

Pasikalbėjimas su Gerb. St. Seimo Nariu L. Natkevičium.

Išvažiuodamas į Lietuvą gerb. Natkevičius pasidalino su mumis sekančiais įspudžiais.

Į musų klausimą ar atsiekė savo tikslą, bevažinėdamas Amerikoj atsakė: "Pilnai. Mano svarbiausiu uždaviniu buvo susipažinti su Jungtinių Valstijų sutvarkymu, įstaigomis. Nežinojimas kalbos man trukdė giliaus pažinti Respublikos taip ir atskirų valstijų konstituciją, kas buvo vienu iš didžiausių uždavinių. Prieš mano akis praėjo nominacija į senatą ir kongresą, ką puikiausia turėjau progos sekti Massachusetts. Iš viso to esu labai patenkintas ir linksmas, kad galėjau bent kiek pažinti to didelio koloso — Amerikos surėdymą ir tą jos nepaprastai greitai gyvenimo tempą, demokratingumą, kuris daugelyje atvejų yra svetimas europiečiams."

Amerikos lietuviai mane nustebino savo materiale kultura. Augimas skaičiaus lietuviškų "housų" (namų), jųjų itin švarus užlaikymas, turėjimas net darbininkų savų automobilių negalėjo nesimesti akysna. Teko, žinoma, matyti ir skurdo, bet palyginamai nedaug.

Dvasinėj srityje blogiaus. Spauda išskirus vieną kitą laikraštį nestovi savo aukštumoj. Knygų pastaruoju laiku mažai leidžiama, savų mokyklu išskirus vieną kitą parapijinę beveik nėra, o ištautėjimas plačia vaga išsiliejęs. Kiek man teko pažinti priaugančią kartą, rasi neapsiriksiu pasakęs, kad jos 75% jau neturi lietuvio dvasios ir slenka prie visiško ištautėjimo.

Lietuvystę palaiko chorai, draugystės, lietuviškos svetainės ir dalinai bažnyčios, tačiaus jeigu emigracija bus sustabdyta po kokių 20 — 30 metų prasidės noroms nenoroms to viso likvidacija. Gaila to didelio lietuvių turtų, ypatingai bažnyčių, kurios teks svetimtaučiams. Lygiai nusiskundžia ir profesijos žmonės (daktarai, advokatai), kad lietuviai amerikonėdami mažiau į juos kreipiasi.

Draugystės, kliubai turėtų daugiau domės kreipti į savų mokyklų steigimą ir dailės palaikymą. Pastebėtas ir didelis pastaruoju laiku šaltumas prie Lietuvos reikalų Amerikos lietuvių tarpe.

Tame aš matau keletą priežasčių. Pirmiausia didelė didžiuma pargrįžtančių iš Lietuvos arba net ten esančių per laiškus ir ką kitą neduoda kritiško vaizdo, o iškarto nori turėti visą ką "kaip Amerikoj." Tų sunkenybių, kuriose tveriasi Lietuvos valstybė jie, tarytum, nemato. Nepastebi ir tai, kas gero padaryta, o vien tik "visas blogas" randa atspindį jų lupose, kas patenka ir į laikraščius. Laikraštija daugumoj tik tą "blogą" sukrapščius paduoda, o be to ir Lietuvos žmonės daugumoj tuos "blogumus" paduoda į "amerikoniškas gazietas."

Kalta čia, beabejo, ir Lietuvos valdžia, kuri per nežinojimą ir amerikiečių nepažinimą daro klaidų, nemokėdama parinkti jiems tinkamų žmonių, kurie galėtų čia atstovauti Lietuvos valdžią, nes Amerikoj atstovybė turi kito pobudžio negu kitos atstovybės.

Jus norite žinoti, kaip aš elgsiuos su pilietybės įstatymu. Reikia pasakyti, kad mano nuomone kol tas įstatymas neatmainytas, jis yra pildytinas. Mes iš savo pusės stengsimės, kad tas įstatymas pabojęs Lietuvos valstybės reikalus, kuomažiausia užgautų Amerikoj gyvenančių piliečių interesus.

Klausiate, kokia mano pažiura į amerikiečių grįžimą Lietuvon.

Reikia pasigailėti, kad tie, kurie labai galėtų buti naudingi pargrįžę Lietuvon mažai grįžta. Jų ekonominiai išrokavimai neveda prie to. Ir, žinoma, mums tiktai gaila, kad taip atsitinka. Aš visados gi agitavau ir agituosiu, kad kodaugiausia grįžtų amerikiečių Lietuvon. Ypatingai tuomi sunkiu momentu. Žmonės su pinigu ir iniciatyva dabar daugiausia reikalingi. Juk, pavyzdžiui, finansus krašto, leidžiant savus pinigus, amerikiečiai galėtų žymiai tame reikale padėti. Tas juk duotų ir pelno, o kraštui didžiausios naudos, išvedant jį iš ubagų stovio.

Verkiant reikalinga tarpe Amerikos lietuvių turėti "Ukio rumus," kurie galėtų aprobuoti tuos užmanymus ir įsikišti į Lietuvos finansinę ir ekonominę politiką. Čia galės padėti ir konsuliai, kurie nužiurėti Chicagai ir New Yorkui gaila tiktai, kad žiurima, jogei Chicagoj butų "tautininkas", o New Yorke "katalikas," o mažiau atsižiurima į jų kvalifikacijas ir pasitikėjimą visuomenėje. Kokia jusų pažiura į Am. lietuvių pilitines partijas?

Man butų miela, kad jos taip išsikristalizuotų, kad atsakytų Lietuvos politinėms partijoms ir sulig jų lygiuotųsi. Tas beveik ir daroma. Progresyvinės partijos turėtų daugiau domės kreipti į parapiečius, kurių tarpe esama nemaža tinkamo elemento ir visiškai užjaučiančio progresyvinį judėjimą ir priešingų klerikalizmui. Nekliudant kas daroma jų tikybinių įsitikinimų, galima rasti daugybę žmonių, kurie padėtų atkaklioj kovoj prieš klerikalizmą.

Pati tarppartinė kova turi daug neigiamų pusių. Perdaug įnešama asmeninio elemento, o spaudoj dažnai nusikalstama laikraštininkų etikai. Ypatingai tuomi pasižymi klerikaliniai ir bolševikiniai laikraščiai ir jų žmonės.

Mudviem su draugu Žygeliu keliose vietose ardė prakalbas vytiečiai (Worcester, Waterbury ir kitur) ir bolševikai (Philadelphijoj). Reikia spėti, kad tose partijose randasi mažiausia kulturingo elemento.

Bendrai gi imant iš Amerikos išsivežu labai gerus įspudžius. Stengiaus juos surašyti ir gavęs progos manau paduoti į "Lietuvos žinias."

Man pačiam gal dar teks buti Amerikoj. Turiu gyvo reikalo pramokti anglų kalbos ir giliaus pastudijuoti vieną iš mokslo šakų, ypatingai valstybės mokslus, kuris skyrius randasi Harvardo universitete. Jeigu aplinkybės leis gal teks dar ir grįžti.

Kokia jusų pažiura į busimą Seimą. Galutinų žinių dar neturime dėl jojo sąstato. Iš viso ko matos, kad mes (liaudininkai) esam laimėtojais. Tai mus džiugina, bet kartu ir sako, kad musų pareigos dėl valstybės didėja. Rinkimai parodė, kad kaip liaudininkai Lietuvoj, taip Sandariečiai Amerikoj eina tinkamu plačiuoju liaudžiai keliu.

Užtat Sandariečiams čia Amerikoj dar reikėtų labiau stiprėti, turint omenyj jųjų taip gerus principus. Be to jie parodė, kad visiškai prilygsta Lietuvos liaudininkams ir jųjų parama Valstiečių Sąjungos ir liaudininkų davė aiškių pasekmių.

Joms stiprėjant ir mes daromės stipresni. Viena reiktų daugiau praktiško darbo. Čia progresyvinė Amerikos visuomenė turėtų galbut pasekti dešiniuosius šelpime moksleivių, mokyklų, jaunimo organizavimo. Dėl sąstato Lietuvos Ministerių Kabineto ir kas bus prezidentu sunku kol kas spėliojimais užsiimti. Sunku dabar ir permatyti ar mes, liaudininkai, eisime į koalicinę valdžią. Iš čia jau but sunku numatyti visas galimybes. Bet Goodbye pasakė svečias.

MOTERŲ SKYRIUS.

Veda Juzė Rauktytė, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

PRADĖJUS VESTI MOTERŲ SKYRIŲ, TIK KELIOS MERGINOS AR MOTERIS RAŠINĖJO Į SKYRIŲ. PRAŠYČIAU MERGINŲ - MOTERŲ SANDARIEČIŲ PASIDRĄSINT RAŠINĖT TANKIAU Į ŠĮ SKYRIŲ ĮVAIRIUOSE MOTERIŠKUOSE REIKALUOSE. J. RAUKTYTĖ.

TURKIJOS DIDVYRĖ.

"Turkija yra graži vieta, pilna bažnyčių, haremų ir puikių moterų. Turkija yra vieta keistų ir nepaprastų dalykų. Turkija yra vieta aštrių peilių, skerdynių, ir blogų minčių." — Tokia musų nuomonė Turkijos. Bet viena moteris mėgina sutriuškint tą nuomonę. Mums stebėtina, nes, kiek girdėjom, Turkijoj moterįs visos slepiamos, uždarytos haremuose.

Bet dabar atsistojo moteris, kuri atvėrė haremų užrakintas duris, ir davė liuosybę jos gyventojoms, kurios, nepratusios prie liuosybės šviesos, traukias atgal, drebėdamos.

Tai Halideh Hahnoum, Turkijos didvyrė, Turkijos Jeanne D' Arc. Ji maža, bet tvirtos valios, ir ugnis liepsnojanti jos širdyje atsiliepia jos akyse. Ir vyrai, matydami tą liepsną, seka ją be baimės.

Ji pirma Turkijos moterų užtarėja. Gal tik per tai, kad jos tėvas buvo progresyviškas. Jisai buvo Sultono Abdul Hamid kasierius, teisingas žmogus. Nepaisant mahometonų prieštarumą, jis drįso suteikt dukterei augštesnį mokslą.

Tas jo žygis daug reiškė, nes pritarėjai vakarinei civilizacijai buvo sunkiai baudžiami. Dėlto Halideh buvo viena iš pirmiausių Turkijos merginų lankyt Konstantinopolio kolegiją.

Palociuj nuolat buvo neramumai iš priežasties naujų partijų ir įvairių sukilimų. Tas daug atsiliepė ant Halidehos kursų mokykloj. Tankiai, sėdint kliasėj, ateidavo žinios smarkių grumojimų prieš tėvą, kad pavelina dukterei "ištvirkaut," (t. y. mokintis). Tuomet prieidavo jai prasišalint iš mokyklos. Kuomet viskas nusimalšindavo, ji sugrįžo prie lekcijų.

Pagaliaus, dalykai taip sublogėjo, kad tėvas nusipirko namus Scutari'e, idant ji galėtų namie mokintis be pertraukų. Privatiškas lekcijas suteikė jai kolegijos profesorius. Tokiu budu, Halideh įgyjo vakarinių gyventojų nuomonės, ir gavo įkvėpimą pabudint savo šalies moteris.

1901 metuose, Halideh apsivedė su Salih Bey, matematikos profesorium universitete. Turėjo keletą vaikų, bet gyvenimas buvo nelinksmas. Parsivedus jam antrą pačią, Halideh pasipriešino, ir atsiskyrė nuo jo, sulaužydama savo probočių padavimus. Buvo jos pirmas radikališkas progresyviškas žingsnis.

Savo pasiliuosavimu, ji pradėjo rupintis paliuosavimu savo seserų turkių. Kuomet Abdul Hamid tapo nuverstas, pasitaikė jos pirma proga. Ji rašė karštus politiškus straipsnius, perkeitė nusistatymus Turkijos mokyklų mergaitėms, ir suorganizavo moteris viešam darbui.

Ji tapo įtekminga rašytoja ir žymia dalia politiškos Turkijos. Ją išrinko Syrijos mokyklų vyriausia perdėtine laike karės, ir ji daug prisidėjo pagerinime jų.

Penkeri metai atgal ji vėl apsivedė, su Dr. Adnan Bey, iš Konstantinopolio. Vėlesniuose įvykiuose, jis užėmė vice-pirmininko vietą Angoros parlamente.

Netrukus, po karei, grekų kareiviai užmušė du jos draugu. Ji kreipėsi į santarvininkus tame reikale. Niekas nekreipė atydos į tai. Tuomet ji sušuko—

—Kuomet mahometonas užmuša krikščionį, visas pasaulis priešinas. Bet kuomet krikščionis užmuša mahometoną, niekas nepaiso. Turikija turi pati savę išsigelbėti.

Ji įsivėlė nacionalistų judėjiman, ir ne po ilgam prisiėjo pabėgt išvengimui deportacijos. Po pavojingai kelionei, Halideh su savo vyru randasi Angoroj, kur ji užima vietą apšvietos ministerio Mustapha Kemalo valdžios kabinete.

Budama nacionalistų armijos oficierium, ji praleidžia daug laiko fronte, ragindama kareivius prie naujų žygių. Laikotarpiais, ji rupinas pagerinimu mokyklų, ir skleidimu savo naujo gyvenimo mokslo tarp kaimų moterų.

KAIP VIRT KAVĄ.

Kava įgijo tokį populiariškumą, kad beveik visi geria ją. Pridavimui kavai geriausio skonio, galima ją virt keleriopais budais, ir įvairiuose induose. Visvien, nepaisant kaip ją virsi, reikia žinot tikrą budą, ir turėt šviežiai sumaltą kavą. Žemiaus paduodu kelius budus virimo.

1. Virta kava. Kiekvienam puodukui verdančio vandens pavelyk du lygius šaukštus kavos. Sumaišyk kavą su puse puoduko šalto vandens, įpilk į puodą, ir ant jos užpilk verdantį vandenį. Virink tris minutas, nuimk nuo ugnies ir pripilk ketvirtą dalį puoduko šalto vandens ar įdėk mažą šmotą ledo.

2. Iškošta kava. Sumaltą kavą reikia įdėt į audeklinį maišiuką, vartojant du šaukštu puodukui Laikyk maišelį virš puodo, ir pilk verdantį vandenį ant maišelio. Laikyk karštoj vietoj, bet nepavelyk virint. Šis budas priduoda geriausį skonį kavai.

3. Sudėk kavą į viršų tam tikro puodo (percolator), ar į sietuką virš puodo. Vandenį supilt į apatinę dalį puodo. Iš palengvo reikia virint kokias aštuonias, dešimts minutų.

4. Arabiška kava. Reikia virint taip pat kaip no. 3, tik prie kavos pridėt džiovintos apelsino žievės, ir aštuntą dalį šaukštuko cinamono.

Jei užsilieka kavos, galima ją lengvai suvartot pyragaičiuose ar pudinguose, priduodant nepaprastą skonį.

PASTABA. Verdant kavą reikia nepamiršti šių dalykų: 1) Ilgiau palaikyta sumalta kava netenka kvapsnio, aromato, dėlto geriausia malti kavą kiekvienam sykiui. 2) Kavoje yra kvepianti aliejai, aromatai, kurie tirpsta šaltam vandenyje, bet netirpsta verdančiame. Dėlto jei šviežiai sumaltus kavos grudus pamerksime pusvalandžiui į biskelį šalto vandens, gausime kvepiančią, aromatišką kavą. 3) Kavos gruduose yra tanino, kurs netik sugadina kavos skonį savo gaižumu ir aitrumu, bet yra kenkiantis viduriams. Taninas netirpsta šaltam vandenyje, bet jis tirpsta verdančiame vandenyje. Taigi jei mes virįsime maltus kavos grudus, mes iš jų ištrauksime taniną ir kavos skystimą padarysime ir gaižų ir kenksmingą viduriams.

Taigi verdant kavą visados reikia imti naujai sumaltus grudus, palaikyti juos pusvalandį užpiltus šaltu vandeniu, paskui užpilti verdančiu vandeniu ir duoti prisitraukti, kol kava nebus gana juoda. Jei kavą virsime, joje bus tanino, ji bus karti ir sveikatai kenksminga. Jei prisilaikysime šių taisyklių, nesvarbu, kur kavą gamisime—ar puode, ar perkoletoriuje, ir ką daugiau į ją dėsime — tai jau skonio dalykas.

Neminėjome svarbiausios kavos dalies — kafeino. Kafeinas netirpsta šaltam vandenyje, bet jis tirpsta karštame, ir jis virinimo nereikalauja. Kafeinas yra narkotikas, padilgintojas. Kiti narkotikai turi blogas pasekmes, bet kafeinas padilgina porai valandų, priduoda budrumo, nuvaro miegustumą, ir paskui jo įtekmė dingsta be blogų pasekmių. Vienok kavos nereikia gerti daugiau kaip du puoduku per dieną, kitaip ji bus kenksminga. Vaikams iki 16 metų nereikia duoti kavos. Kafeinas kenkia jų lepiąm organizmui. —"S." Red.

MOTERIS PRIVALO PRIKLAUSYTI PRIE A. L. T. S.

Trumpai pabriežšiu, kodėl privalo priklausyt prie A. L. T. S. Moteris prisirašius prie A. L. T. Sandaros atsiekia daug gero sau. Moteris nepriklausanti prie demokratiškos organizacijos yra vergė.

Tik rimtai prisižiurėkime į vadinamas davatkas. Kiek jos nabagės prikenčia vargo bereikalingai! Rytas iš ryto bėgioja į bažnyčią, palikdamos namus betvarkėj. Kampe sugrustos neplautos drapanos; "sinka" prikrauta taukuotų indų; vasaros laiku musės spėčiais sukasi, o žiemos laiku prusokai. O nabagėlės šventyklos kampe varsto didelį ražančių, nes ne kiekviena tegali litanijas skaityti. Rodos, nesiranda tokio tikėjimiško įstato, kad verstų melstis neapsidirbus.

Aš nesistengiu atitraukti nuo tikybos. Aš tik noriu, kad kiekviena lietuvaitė pasižiurėtų į save gerai, ir tėmytų kur ji žengia.

Pažangesnėms moterims pasirodo sunkus darbas. Butinai turim stoti į aštresnę kovą su tamsybe. Turime daugiau moterų prikalbint prie A. L. T. Sandaros. Jeigu kur randasi pusėtinas burelis moterų, reikia tverti atskiras kuopas. Vyrai nesipriešins, aš manau.

Moteris prisirašius prie A. L. T. Sandaros pradeda progresuoti, permato, kad ji nesutverta užimt pastumdėlės vietą. Ji permato, kad šiame pasaulyje turi gyventi ir tobulinti tą gyvenimą. Skaitydama tokį laikraštį, kaip "Sandarą," ji susipažįsta su lietuvių judėjimu, ir pradeda atjaust, kad ji taipgi gali sulošti svarbią rolę gyvenime, jeigu koncentruos savo mintis. Ji susipras, kad praleidžia veltui daug laiko, kurį galėtų sunaudoti darbo žmonių labui. Ir ta, kuri negali skaityti gerai, išmoktų skaityt nuo savo draugių, nes nenorėtų atsilikti.

Moterįs yra nuskriaustos per amžius. Paimkime Lietuvoj, seniau leisdavo vaikus į mokyklą, nes reikės eiti į kariuomenę. Mergaites ar leisdavo? O ne! Sakydavo, kam čia reikia mokintis? Kariuomenėn nereiks eiti. Apsives, jokio mokslo nereikės.

Moterįs gali priversti vyrus daryti ir veikti, kaip jos nori. Bet ne visi yra nuolaidųs, ir mėgina trukdyti moterų progresą kulturoj. Tą daro, žinoma, neaptašyti vyrai. Randasi ir Sandariečių, kurie kliudo moterims.

Musų sesučių Sandariečių randasi dar neperdaugiausia, tai ir vyrai turėtumet nesnaust, bet pagelbėt mums darbuotis, kad pabudinus visas moteris iš letargiško miego. Vietoj juoktis iš moterų, ir pašvęsti laiką rašinėjimui juokų skyriuose, pašvęstumėte laiką prikalbinimui daugiaus moterų prie A. L. T. Sandaros.

Aldona Geldgeliutė.

Mums reikia Proto religijos. Vienatinis dieviškumas yra žmoniškumas.— William Pitt.

Teologija taip nesvarbi, kaip man rodos.— William Morris.

Kas užsirašys "Sandara" ant visų metų ir prisiųs $2.50 gaus dovanų knygų vertės 50c.

Jei Nori Žinoti Apie Lietuvos visą Padėtį, Nusipirk Knygutę PALYDOVAS Kaina 50c.

Jau Gatava

NAUJA KNYGA!

PRABENGTIS LIETUVIŲ TAUTOS SENOVĖJE.

Parašė Dr. J. Sliupas.

Formatas 9X12, 47 puslapių tik 25c.

Ši nauja knyga tik užbaigta spausdinti. Joje nušviečiama visų Prabengtis Liet. Taut. Senovėje. Visos jos giminingos tautos, jų kovos ir tt. Naudinga kiekvienam lietuviui. Tad papuošk savo knygynėlį su šia nauja knyga.

"SANDARA"

327 E St., So. Boston, Mass.

ŽIEMOS VAKARAMS

Sulaukus žiemos kiekviena organizacija bei jaunimo draugijėlės rengia vakarus. Sandaros Adm. kaiptik galima gauti puikų scenišką veikalą "Gyvenimo Verpete" 5-kių veiksmų dramą. Lošime dalyvauja 4 merginos ir 8 vyrai. Veikalas labai puikus, įspudingas ir lengvas sulošti. Knygelės kaina 45c. Sandariečiai bei šiaip jaunimo organizacijos pasinaudokite šia proga!

"SANDARA"

327 E Street, So. Boston, Mass.

Užkietėjimas, diegimas, mėšlungis ir kiti vidurių suirimai niekuomet nekankina šitos laimingos šeimynos.

BAMBINO

Vaisbaženklis Reg. S. V. Pat. Biure

greitai suteikia pagalbą ir tuojaus kudikį ir motiną pralinksmina ir užganėdina.

Bambino galima gauti visose aptiekose už 35c. arba už 40c. pasiunčiam per Parcel Post tiesiai iš labaratorijos.

Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau!

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

DU-KART SAVAITINIS NEPRIKLAUSOMAS LAIKRAŠTIS.

Eina jau 36 metai. Tas rodo, kad savo turiniu ji žmones patenkina. Ir teisybė — joje telpa visad gyvi dienos straipsniai ir žinios, ir istorinių nuotikių aprašymai. Paskutiniu laiku tilpo:

"Mano Paskutinė Kova prieš Bolševikus," rašyta A. Kerenskio.

"Mirties Vamzdelis", Detektyvo apysaka.

"Žvaigždžių Sistema prof. Šukerto.

"Parsikvietė" Rudyardo Kiplingo apysaka.

Kiekviename numeryj yra ko įdomaus. Jei nematei "Vienybės" prisiųsk adresą, ir gausi numerį pažiurėjimui. Kaina metams $3.50, keturiems mėnesiams — $1.00.

"VIENYBĖ"

193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

SKAITYKITE "DIRVĄ"

"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.) SAVAITINIŲ LAIKRAŠČIŲ!!!

Suv. Valstijose metams	$2.00
Pusei metų	$1.00
Kanadoje metams	$2.50
Pusei metų	$1.25
Lietuvoje ir kitur metams	$3.00
Pusei metų	$1.50

Reikalaukit kopijos pažiurėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.

"DIRVA"

7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje.
NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms.
NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenumeruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje $7.00. Lietuvoje $8.00.

NAUJIENOS

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Kur Gauti "Sandara"

Pavienius num. galima gauti kožną savaitę už 5 centus, sekančiose

BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave.

CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave.
P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave.

CHICAGO, ILL.
J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St.
Dr. K. Drangelis % Venta Drug Store 4101 S. Francisco Ave.,
V. J. Andriulis, 2041 S. Ruble St
F. A. Juozapaitis, 4559 S. Hermitage Ave,

MONTELLO, MASS.
D. Kella, 9 Aarthur St.
A. M. Lanška, 672 N. Main St.
Boston Sales Co. 678 Main St.

NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius, 255 Wallace St.

LAWRENCE, MASS.
J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St.
Lithuanian Sales Corp., 70 Lawrence St.

BROOKLYN, N. Y.
J. Pasniewsky, 87 Grand St.
"Vienybė" P. Co., 193 Grand St.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury St.

BOSTON 16, MASS.
J. B. Reinetz, 84 Salem St.

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo skelvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti

Ruffles

pleiskanų mirtinąjį priešą.

Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.

Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į labaratorijų.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

Oregon 3995-M.

Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St.
Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras, ir Chirurgas.

Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M. nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 8 P. M. Nedėliomis nuo 10 iki 3 P. M.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass
viršui "Iver Johnson" kautuvė
Patyręs dentistas, prieinamos kainos. Atdara subatom po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3316

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 — 1 po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O. D.
Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Lietuviai Amerikoje

AMSTERDAM, N. Y.

Amsterdamo lietuvių susipratimas.

Kada atvyko pirmoji Lietuvos Atstovybė ir paskelbė paskolą, tai Amsterdamiečiai išpirko pirmosios Liet. Laisvės Paskolos Bonų už 38,350 dol., davė aukų Lietuvos Šauliams $4,000.00 suviršum. Visi pirkusieji 1-mosios Paskolos nuošimtį aukojo į Lietuvos Valstybės iždą, kas sudaro arti dviejų tukstančių dolerių. Imant visus fondus ir draugijas, kurios stačiai siuntė per L. Misiją, tai Amsterdamiečiai aukų davė virš 30,000 dol. Prie antrosios Lietuvos atstovybės, Pask. bonų išpirko už 7,000 dol., bet aukų visai mažai. O dabar, kada pamatė priverstiną registravimąsi, žada visai neduot ir nesiregistruot. Lietuvos Laisvės Paskolos stotis rišo tą klausimą per du susirinkimu ir niekaip negalėji išrišt, tai nutarė pavest visuomenei apsvarstyti.

Stoties pirmininkas paprašė vietinio klebono, kad praneštų visuomenei susirinkti spalio 17 d. pobažnytinėj svetainėj 7:30 val. vakare. Spalio 17 d. 8:00 val. vakare prisirinko pilnutėlė svetainė žmonių. Stoties pirmininkas, Stasys Kerbelis, paaiškina, kad Paskolos Komitetas visus valdžios darbus dirbo, kuriuos tik galėjo, bet to jau negali, nes mato didelį pasipriešinimą iš visuomenės. Susirinkusieji pradėjo reikšti savo mintis, sakydami: kol davėm aukas ir pirkom Laisvės bonus, tai buvom Lietuvos piliečiai, o dabar jau uždeda ir per prievartą mokestį, ir dar kurie neužsiregistruos, tai nustoja ir pilietystės! O kas tą viską sugalvojo, ar ne Mastauskas, Kemėšis, Čarneckis ir Ko? Matydamas, kad negalės susirinkimą tinkamai išvest, stoties pirm. pasiulė išsirinkti vakaro vedėją. Iš kandidatų Jono Pakuckio, Stasio Žudžio ir Antano Mockaus, išrinktas A. Mockus šio susirinkimo pirmininku. Pareiškė, kad visi neilgiau kalbėtų kaip 5 minutes ir vienam klausime nedaugiaus kaip tris kartus.

Visuomenė sutiko.

Čion ir prasidėjo didžiausios diskusijos. Visuomenė išsireiškė, kad išnešti protesto rezoliuciją Lietuvos Valdžiai, kad permainytų tą paragrafą ir kad atšauktų Čarneckį, bet atsirado apie 4 vyrukai, kurie stovėjo už registraciją. Tarpe jų buvo vienas iš Bostono — dirbęs "Darbininko" Administracijoj, kaip jis pasakojo — tai yra M. Kerbelis. Jis visuomenę išvadino girtuokliais, nes sako: jus nenorit registruotis ir 10 dol. mokėt dėlto, kad nebus už ką nusipirkti katiliuką, kuriuom galėsit "munšainą" varyt. Bet minia greitai jį sulaikė. Liepė važiuot į Bostoną pas federacistus, nes, sako, mes visus darbus nudirbom be jusų, tai ir tą pabaigsim. Mes aukojome, bonus pirkom be jusų, tai ir tą tinkamai apsvarstysime.

Bet kur tau! ant nori pasirodyt, ką gali, nes redakcijoj buvo! Bet greitai sukirto, ir jis neturėjo daugiaus ką sakyt.

Po rimtų aptarimų išneštos rezoliucijos, reikalaujančios to paragrafo pakeitimo ir atstovybę Amerikoj pakeisti.

Toliaus svarsto, kas po rezoliucijomis pasirašys. Vietos klebonas sako: katrie nubalsavot, tie ir pasirašykit. Bet iš minios atsiliepta: katrie priešingi buvot, jums po apačia pasirašyt! (Gardaus juoko). Bet priimta, kad pasirašytų vakaro vedėjas A. Mockus ir rezoliucijų komisija: A. J. Lukšis, P. J. Lalas ir J. J. Urbelis ir dar dadėta S. J. Jakas.

Toliaus svarsto, kam siųsti. Priimta, kad rezoliucijos but nusiųstos Liet. Seimui, Ministerių Kabinetui, Užsienių Ministeriui, Lietuvos atstovybei Washingtone, D. C. ir lietuvių spaudai, remiančiai Lietuvos reikalus.

Kalnaberžis.

TAMAQUA, PA.

Spalio 20 d. patiko didelė nelaimė Jokubą Jokubyną. Išryto 8 valandą J. Jokubynas nuvažiavo su automobilium pas šaltinį parsivežti vandens atsigerti, atstu apie mylią nuo miesto. Mat čia pereitus metus įtaisė naujus rezervoarus vandeniui ant netikusių raistų, nė neišvalydami augmenų ir kelmų. Dabar, jeigu tik lietaus stokuoja, tai pruduose vanduo ima žaliuoti — maurai augti ir visoki bužiai veistis. Sveikatos departamentas norėdamas žmones apsaugoti nuo kokios epidemijos, nesigaili visokių vaistų pilti, vanduo turi biaurų skonį sutrešusių šlemų.

Grįžtantį Jokubyną palei miestą, netoli namų per Schuylkill upės tiltą dasivijo kitas automobilius su pasažieriais — bosas iš Hazleton, Pa., kuris privažiavęs iš užpakalio užrikdė savo triubą. Sako, kad Jokubynas turėjo susinervuoti, nes vietoje "spregės" turėjo paleisti gazoliną, nes jo automobilius kulium vertėsi tris sykius nuo pylimo į kairėją pusę ir vėl ant ratų atsistojo upėje. Nelaimingas Jokubynas baisiai sužeistas, ir po tai nelaimei jau, sako, jis gyvas buvęs tik apie 10 minutų. Anglų vietos laikraščiai praneša, kad buk velionis palikęs turto vertės 160 tukstančių dolerių. Nors buvo senas vaisbasbiznierius, kuris vis laikė sankrovą ir saliunus, bet da tiek nebuvo užsigyvenęs.

A. J. Banišauskas.

PAJIEŠKAU LAIKRAŠČIO "KELEIVIO."

Šių metų balandžio 19 d. pasiunčiau prenumeratą $1.75 po šiuo antrašu: 255 Broadway, So. Boston, Mass. ir kelis laiškus rąšiau, užklausdamas, bet da iki šiolei jokio atsakymo negavau, o bankos čekį jisai išsikešino. Kas apie tai žino, meldžiu pranešti, kur "Keleivis" dingo? Tardamas iš viršaus ačiu:

A. J. Banišauskas.
BOX 73, Tamaqua, Pa.

PATERSON, N. J.

Keletas metų atgal iš Patersono lietuvių gyvenimo galima buvo pasidžiaugti.

Amerikos lietuvių dieną karėj nukentėjusiems šelpti davė apie $2,000.00. Paroda ištikimybės 1918 m. liepos 4 d. nusisekė gana gerai, kad ir Amerikonų laikraščiai išgyrė lietuvius.

Aliantų bazare, kuriame lietuviai turėjo savo skyrių, lietuviai atsižymėjo ir pelnė apie $1,300.

Taipgi Amerikos lietuvių laisvės paskolos bonų išparduota už 7500.00 dol. — kvota išpildyta su virš.

Viršminėti darbai susisekė ačiu tik tam, kad buvo vienybė tarpe katalikų ir tautininkų. Bet musų vietiniai katalikų srjovės vadai taip įsidrąsino, kad jie nepaiso, kas su jais kokį darbą dirbtų, bet to darbo vaisiais tik jie vieni nori naudotis.

Tur but nepaklysiu pasakęs, kad pamatinės priežastys sudemoralizavimo Petersono lietuvių bus sekančios:

Pasisavinimas bazaro pinigų $1300.00, kurie nuėjo vietos Tautos Fondą. Pradžioj bazaro dirbę tautininkai buvo paklausę, kur pelną skirsim. Jiems buvo atsakyta su pasityčiojimu, jog kiškis dar nenušautas, o puodą jau gaminat, o kad darbas buvo atliktas, tai katalikai sako: mes organizacijas atstovaujam, o tautininkai ne — nors darbą dirbo ir vienodai.

Kita svarbi priežastis, tai apvaikščiojimas pereito vasario 16 d., kurį katalikai įspraudė kun. Garmų. Nors tautininkai buvo priešingi, bet kad išvengus skilimo, tautininkai nusileido, o kun. Garmus apvaikščiojime musų tautos šventės sukolektavojo keletą šimtų dol. savo vajui.

Šiandie Patersono lietuviai neturi drąsos pradėt kokį išnašų didesnį darbą, nes nėra užsitikėjimo.

Pavyzžiui ir dabar kas link pripažinimo Lietuvos: viso žymesnės lietuvių kolionijos apvaikščiojo manifestaciją, o mes atsilikom, neturim drąsos ir užsitikėjimo vieni kitais. Tautininkai ateityj visuomet sutiks kartu dirbti su alei katra sriove tautos ir lietuvių labui, bet su išlyga, kad musų darbo vaisiai arba musų srovės garbė nebutų paglemžiama.

Jonas Cilencavičius.

CLEVELAND, OHIO.

Kaip jau seniai yra žinoma visiems, Cleveland'as yra gana didelis miestas, kuriame gyvena ir nemažas lietuvių burelis.

Čionai lietuviai gyvuoja gana gerai ir turi gražią savą svetaigi neatsilikę. Subatos vakare, nę. Veikime Clevelandiečiai taipspalio 7 d., buvo surengtos prakalbos ir programas Lietuvos Šaulių atstovui, gerb. žmuidzinavičiui, kurios pavyko gana gerai pinigišku atžvilgiu. Nedėlioj, spalio 15 d., buvo Teatrališkas choro koncertas, kurin atsilankė gana daug publikos. Spalio 23 d. buvo koncertas surengtas Liuosybės choro, gerb. J. Buteniui, kuris taipos-gi paliko gana gerą įspudį į Clevelando lietuvius ir kuriame dalyvavo keletą gabių artistų ir artisčių. Geriausia žinoma, padainavo p. J. Butėnas, kuris yra tikras artistas ir dainuoja kiekvieną dainą su didžiausiu atjautimu.

Kiti dainininkai buvo: F. Penzer, A. Gailiunas ir p-lė Elena Grigiutė, kurie visi ir gana gerai atliko savo dainas. Apart to Liuosybės choras padainavo "Vilniaus Rutai," "Tekėjo saulelė", "Gana Giriai" ir "Vakarinė Daina." Kad ir nedaug laiko mokytasi viršminėtos dainos, bet labai gerai sudainuota.

Patartina, kad ne tik Clevelandiečiai, bet ir kitų kolionijų lietuviai rengtų kodaugiausia tokių vakarų, tada turės lietuviai savo vietas vakarams praleisti, vieton kad svetimtaučių teatrus eiti.

F. J. Z.

BRIDGEPORT, CONN.

Iš L.L.P. Stoties darbuotės.

Spalio 17 d. Stoties sušauktas susirinkimas su tikslu, kad aptarti Lietuvos piliečių įstatymus, kur reikalaujama kiekvieno užsiregistruoti, taipgi ir kiti reikalai iš stoties darbuotės.

Bet piliečių registracijos klausime kilo diskusijos ir didžiuma nepritarė tokiam Lietuvos valdžios įstatymui, išleistam Amerikos lietuviams.

Todėl nutarta sušaukti viešas Bridgeporto lietuvių mass-mitingas, kad išrišus lietuvių registracijos klausimas.

Likos pakeltas klausimas, kodėl vietinė L. L. P. Stotis neėmė aktyvės agitacijos aukso sidabro Fondo vajaus.

Nutarta ir šis reikalas išnešti viešam susirinkime, kuriame visi kolionijos lietuviai turės progą svarstyti dalykus ir išreikšti savo mintis.

L. L. P. Stotyj įvyksta permaina: A. Veleckis, buvęs vice-pirm. (nes buvęs pirm. apleido šią kolioniją, A. Veleckis ėjo pirm. pareigas) dabar padavė rezignaciją iš pirm. vietos.

Jo vieton išrinktas A. B. Stankevičius pirm., J. Baltušnikas pageibininku. L. L. P. Stotis ir ant toliau yra pasirįžus Lietuvos valstybės reikalus gvildenti tarpe vietos lietuvių.

L.L.P. Stoties korespondentas,
A. Sapėga.

DETROIT, MICH.

A. Žemaičio prakalbos.

Spalio 22, 1922 m. Lietuvių svetainėje buvo gerbiamo Žemaičio, Šaulių Atstovo, iškilmingos prakalbos. Buvo surengtos Tėvynės Mylėtojų Draugijos. Publikos buvo vidutiniškai sulyginus kiek dabar publika lankosi į prakalbas. Turiu pasakyti, kad gerbiamas Žemaitis labai gražiai apipasakojo Šaulių vargus ir nuveiktus jų gerus darbus.

Kalbėjo dvejus atvejus. Pirma kalbėjo apie Šaulių organizaciją ir jų reikalingumą Lietuvai. Antru sykiu kalbėjo apie dabartinį Lietuvos padėjimą. Pasakė daug ką, kas Detroitiečiams buvo nauja. Jo kalbos publika taip klausėsi, kad pabaigus kalbėt publika da sėdėjo nesijudindama, lyg laukė, kad da ką pasakytų. Buvo ir aukos renkamos. Rodos surinkta $55.00. Daugelis pasižadėjo ir toliau remti Šaulius.

X. Kareivis.

CLEVELAND, OHIO.

J. Butėno koncertas.

Spalio 22 d. teko pasigėrėti J. Butėno koncertu, kurį surengė Liuosybės choras. Kaipo dainininkas J. Butėnas pusėtinai prasilavinęs ir sudainuoja gana sunkokus veikalus. Tik kaužin dėlko Butėnas daugiaus dainuoja svetimtaučių veikalus, negu lietuvių? Aš nežinau, ar jau pritruksta savo kalboje veikalų, kad reikia griebti svetimųjų, kurių publika suvis nesupranta? Taip ir šį kartą dainuojant svetimose kalbose, nors ir gražiausius dalykus, kaikurie iš publikos leidosi juokais iš keistai skambančių ir nesuprantamų žodžių. Už šį dalyką negalima dovanoti ir publikai. Linkėtina Butėnui pasekmių jo talente.

Visų dainuotų veikalų neminėsiu, tik pažymėsiu, kad šalyp Butėno prisidėjo prie išpildymo programo šie dainininkai: p-lė Elena Grigiutė, p-lė Čipliutė, A. Gailiunas ir Penzer. E. Grigiutė turi gana skambantį balselį, tik šį kartą kaužin kodėl dainavo lig bijodama. Bet padainavo gana maloniai ir publikos buvo iššaukta antru kartu po kiekvienos dainelės. Patartina ir toliaus lavintis dainoje.

Čipliutė taipgi turi neblogą balsą, tik perdaug liudną miną padaro išėjus dainuoti. Gailiunas kaužin kodėl šį kartą nieko geresnio nepadainavo. Šiaip kaipo basso dainuoja neblogai. Penzer — vokietys — turi gana gražų tenorą ir padainavo porą svetimtaučių ir apie porą lietuviškų dainelių.

Patsai Liuosybės choras nieko naujo nedainavo, bet, regis, ir negalėjo nieko naujo dainuoti, kadangi tik vieną repeticiją prieš koncertą turėjo. Bet nors ir daug kartų girdėtos dainelės, vienok išėjo neblogiausiai. Žinoma, buvo ir trukumų.

Publikos prisirinko pilna Lietuvių svetainė. Bet koncertas atlikta labai skubotai ir pasibaigė gana anksti. Dauguma iš publikos ne labai pasiganėdino iš taip skuboto programo.

A. L. T. S. 18 kp. rengiasi sulošti "Dvi Seseri" lapkričio 26 d. Apgarsinimai platinama, repeticijos daroma, apgarsinimai į programą renkama. Žodžiu — rengiamasi prie minėto veikalo su visu smarkumu. Lauksime, gal iš to didelio rengimosi ir išeis, kas nors naujo.

Piktlinigio surinkta $26.00..

Nežinia, kur pradingo Clevelando korespondentai, kad netenka jokia žinutė pamatyti laikraščiuose. O rašyti yra apie ką. Pažiurėsiu, jeigu neatsiras gabesnių už mane, tai bandysiu šį-tą parašyti iš Clevelandiečių gyvenimo.

EX. Koresp.

A. V—ČIUS.

LIETUVOS ŽEMĖS UKIO IR PRAMONĖS PARODA

(Tąsa)

"Šviturio" b-vė išstačius spaudos gaminių. Čia pat kabo sąrašas "Švyturio" bendrovės sandelių ir skyrių. Pasirodo, kad ši bendrovė patenkina pačių lietuvių visuomenės spaudos reikalus.

Toliau "Dirvos" b-vė — taip pat — knygos, sąsiuviniai, block notai ir tt.

Centralinės statistikos biuro daviniai rodo pramonės dydį Lietuvoje. Nurodoma, kiek Lietuvoje esama pramonės ir prekybos įstaigų, įvairių rušių mokyklų, miestų ir apskričių savyvaldybių darbų, socialės apsaugos dalykų, miestų planai ir kiti.

V. Masiulio ir J. Baltrušaičio Prekybos Namų iš Šiaulių miesto eksponatai: — įvairios ukio mašinos, piaunamosios ir kertamosios, kuliamosios, durpėms kasti mašinos; šutintuvai, akėčios, mineralinės trąšos, separatoriai, tepalai, stiklas, cementas ir tt. Prie šono šio Namo randasi bufetas. Čia suėję svečiai — užkandžiauja.

Musų siaurųjų gelžkelių dirbtuvė yra išstačiusi savo darbo 3 vagonus, garvežį, maniežų, vėtyklę, akselinę, turbinas, malunų dalis, spižo liginius ir šiaip metalines mašinų dalis. Čia pat išstatyta diagramos, kurios rodo musų gelžkelių tinklą ir mazgus. Taip pat išstatyta statistinės žinios, rodančios kiek pelno tur Valstybė iš gelžkelių.

Reikia pažymėti, kad beveik visos Lietuvos fabrikos, mašinų dirbtuvės ir mašinų didesni sandėliai yra pasirodę šioje parodoje.

"Hageo" firma, turinčioji Lietuvoje savo atstovus Virbalyje, Vilkaviškyje, Kaišedoryje, Ukmergėje ir Raseiniuose yra išstačiusi: kerpamųjų ir piaunamųjų mašinų, grėblių, maniežų akselinų, separatorių, motorų, plugų, akėčių, kuliamųjų mašinų ir kt.

M. Hesse Otto — elektros motorų ir kitus įrankius.

Koebe Herman — gaisrui gesinti mašinas ir įrankius.

Inž. Putrimas — įvairias pramonės mašinas.

Richard M. Sommer ir Ko.— dujų ir įvairius elektros įrengimus.

Oskar Welz—malunų mašinas.

"Wickteile ir Kovažek" (atstovai Lietuvai Kauno ukio draugija ir technikinė kontora "Perkunas") — lokomobiliai, kuliamosios mašinos, maniežai, plugai, arpai, akėčios ir tt.

M. Navratilio pavilijonai —demonstruojamos linų minamos mašinos, taip pat mezgiamosios ir dokalkų mašinos. Šalia stovi nedegiamos spintos pinigams laikyti, žemės ukio mašinos.

Witd ir Svensen firma (Karaliaučiuje) per savo atstovą Lietuvoje u. M. Navratilį — demonstruoja mažas 4 jiegų benzininis motoras ir suka dobilų kuliamąją mašiną.

Motorinių Plugų Vokiečių drja (Wogan ir Ko.)—traktoriai WD. 25 jiegų. Šis traktorius net buvo demonstruojamas čia pat Parodoje. Veikimas pritraukė nemažą svečių skaičių. Traktorius kainuojama 1,900,000 auksinų, ukio mašinos, Sacko plugai ir kiti.

Akcinė b-vė "Nemunas," turintis fabriką Kaune — daug produkcijos dirbinių: plugų, akselinų, maniežų, karšiamųjų mašinų, turbinų, krosnių prietaisai ir kitokie spižiniai daiktai.

"Lady Muriel Paget" unijos vaikų ir moterų sveikatos klinika — ambuliatorija, darželiai, prausyklos ir tt.

Surašyti visas firmas, pavienius asmenius, kurie išstatė savo eksponatus, ir pažymėti tuos visus eksponatus yra neįmanoma. Prie to, parodai galima butų primesti tą, kad įvairųs eksponatai buvo išdėstyti įvairiuose pavilijonuose.

Parodos komitetas rado reikalo pratęsti parodą ligi rugsėjo 24 d. Paskutinėmis dienomis pradėjo daugiau lankytis kaimiečių grupių, moksleivių ekskursijų, kariuomenės dalys. Buvo atvažiavusi ekskursija iš Klaipėdos krašto, viso 73 žmonės. Parodos komiteto žiniomis parodą aplankė virš 100,000 žmonių. Paroda padarė didelę prekybinę apyvartą. Padaryta sutarčių sumoje apie 200,000,000 auks. Iš žymesnių firmų reikalinga pažymėti: akcinė b-vė "Wolf." apie 7,000,000 auks., fabrikas "Seck" — 10,000,000 auks. "Witt irSrektsen" — 12,000,000 auks. Wogan ir Ko. — 1,500,000 auks. Amerikos Lietuvių Prekybos b-vė pardavė keletą traktorių, 2 automobilių ir kit.

Rugsėjo 19 d. paskelbta oficialiai sąrašas firmų apdovanotų pažymėjimais, — svarbiausiosios:

Diplomais aukso medaliais:

"B-vė "Šviturys" už savo leidinius, Čekų Slovakų prekybos ir pramonės ministerija už patiekimą 14 kartogramų, mašinos "Uaase", Akc. b-vė "Nemunas," Kooperacijos b-vė "Ringuva," mašinų skyrius Ukio Banko, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus ortopedijos dirbtuvė Emil Filipp už išdirbimus mašinų fabrikas "Ceck" Dresdene (atstovas O. Weltz), Simens ir Šukert (atstovas Purinas), Kauno miesto elektros stotis, Čeko Machinen mašinos Bote, saldainių fabrika "Birutė" ir "Ruta," S. Montvilo fabrikas Panevėžyje už mieles, pirmoji Lietuvos rektifikacijos b-vė, dirbiniai lietuvių katalikių moterų sąjungos, "Ifold Herds" (veislinių gyvulių b-vė) ir "Gerovė" (gyvuliai).

Diplomais sidabro medaliais:

Statistikos skyrius žemės ukio ministerijos (p. Kriaučiunas), b-vė "Varpas," Liet. siaur. gelžkelių b-vė, mašinos Gaspari, p. Navratil, p. Groser Leipcige už mezgimo mašinas, alaus dirbtuvė "Wolf." ir "Engelman" mielių fabrikas Montvilo, b-vė "Rubas" Jančauskas už eržilą "Botė," Jakimavičius iš Bobčiunų dvaro už kumelę "Aušra" ir Žemės Ukio Ministerijos arklidžių žemaičių veislės arklys "Patrimpas."

(Pabaiga)

LIETUVOS PININGAI KALĖDOMS

Nuo spalio 1, 1922, Lietuvà įvedė savus pinigus, vadinamus LITAIS, ir todėl nuo dabar pinigų siuntimas į Lietuvą skaitysis Litais kurių kursas su nusiuntimu yra sekantis:

50 Litų—$06.00	300 Litų—$ 34.50
100 Litų—$11.75	400 Litų—$ 44.00
150 Litų—$17.50	500 Litų—$ 55.00
200 Litų—$23.50	— 1000 Lit.—$108.75

Laivakortės iš New Yorko į Kauną $105.15.

Laivakortės iš Kauno į New Yorką $106. 00.

Afidavitai parsikvietimui giminių ir draugų į Ameriką, Įgaliojimai, Aktai su užtvirtinimu Lietuvos Atstovybės. Visados adresuokite:

P. MIKOLAINIS,
53 HUDSON AVE., BROOKLYN, NEW YORK.

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius TMD. reikalais reikia sųsti redaktoriaus V. Širvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

TMD. CENTRO VALDYBOS NARIŲ PASITARIMAS.

Pasitarimą atidarė A. B. Strimaitis, rugsėjo 16, 3 v. po pietų, Baltic States Banko name, paskirdamas Praną Narvydą pirmininku, V. Širvydą raštininku. Dalyvauja: iždininkas A. B. Strimaitis, iždo globėjas Pranas Narvydas, ir literatinės komisijos nariai: V. K. Račkauskas, V. Širvydas ir S. E. Vitaitis.

Nutarta, kad šio pasitarimo nuosprendžiai butų įteikti Centro Valdybai kaipo įnešimai, rekomenduotini apsvarstyti, priimti ir vykinti.

Toliau tapo plačiai išdiskusuota ir priimta sekanti nuosprendžiai:

1. Kadangi apsimainius knygomis su bile Lietuvos išleistuve butų galima pateikti TMD. nariams kaip ir naują leidinį — kurią nors gerą Lietuvoje leistą knygą — kas sukeltų narių upą ir butų pamatu geresnei agitacijai, nutarta prašyti V. K. Račkauską, vykstantį Lietuvon, priimti Draugijos įgaliavimą tartis su Lietuvos išleistuvėmis šitų knygų apsimainymu. Sąlygas ir knygų rųšį tvirtina Centro Valdyba.

2. Kadangi pasirodo, kad Lietuvoje ar Vokietijoje spausdinant sekantį TMD. leidinį "Istorijos Braižiniai" atsieitų per pus pigiau, arba bent taip manoma, tat nutarta prašyti V. K. Račkauską apsiimti tartis Draugijos varde ir daryti kontraktus dėlei spaustuvės, ir Centro Valdyba yra prašoma suteikti tam tikrą įgaliavimą.

Prie šito sumanymo buvo paduota keletas sugestijų, kurių įvykdymui pritarta:

a) Dovanoti 500 egzempliorių "Istorijos Braižinio" Lietuvos Švietimo Ministerijai su atatinkamais parašais, ir tos knygos eis kaipo TMD. dovana Lietuvos mokiniams baigiantiems mokslą aukštose mokyklose ir gaunantiems diplomus.

b) Kadangi veikalas yra svarbus ir bus įnaša į musų tautos literaturą, tat nutarta stengtis atspausdinti mažiausia 5,000 egzenmpliorių. Jei Švietimo Ministerijos knygų leidimo Komisija, ar kokia biznio įstaiga apsiimtų apsimainyti pervirsiu 3,000 (2,- egz. paimtų TMD.), tat apsimainyti su jos leidiniais, kuriuos paskui išdalinti TMD. nariams kaipo naują knygą. Spausdinant tokį skaičių butų galima ir pigesnes sąlygas gauti.

3. Apkalbėta agitacija ir priimta sekančios rekomendacijos Centro Valdybai:

a) Paskirti apie $200 išleidimui dvadesetkio ar kiek tukstančių agytatyvių lapelių, kurius pagamins Literatinė Komisija, išrodančių TMD. nuveiktus darbus, ir manomus. Tuos lapelius paskleisti koplačiausia.

b) susinešti su Dr. Graičiunu dabar važinėjančiu po kolionijas su apšvietos misija, kad jis apsiimtų komiso pamatu prirašinėti narius į TMD. ir tverti kuopas.

c) parengti 25 sukaktuvių paminėjimą kada nors gruodžio mėnesyj.

Pasitarimas baigėsi 5 val. po pietų.

Pirm. Pr. Narvydas,
Sekr. V. Širvydas.

KĄ MES TURĖTUME NUVEIKTI.

Be pleno sunku yra ką nors statyti. Net papraščiausį namuką statant architektas nupiešia braižini. Taigi ir mes, Tėvynės Mylėtojai, matydami artinantis Naujiems Metams, turėtume pasistatyti sau tikslus, kuriuos bandysime atsiekti per tuos metus. Nariai yra kviečiami pareikšti savo mintis apie žemiau kalbamus dalykus.

Kaip žinote, dar senos Valdybos yra padaryta kontraktai leisti Wellso "Istoriją." Darbas jau eina šuoliais ir tikimasi, kad apie kovo mėnesį nariai jau turės knygą rankose. Apie Kalėdas buvo manoma gauti bent vieną iš išleistų Lietuvoje veikalų, kaip "Odiseją," ir padalinti nariams. Kadangi iš seno Literatinio Komiteto dar negauta arkyvų, o naujų veikalų, tinkamų išleidimui dar niekas nepasiulė naujajam Komitetui, tai apie tolimesnius veikalus, kol kas nieko negalima tarti.

Vasario mėnesyj, kaip konstitucija sako, turėtų buti mokestys jau susiųstos Centrui. Taigi tą mėnesį vertėtų panaudoti vajui naujų narių, taip sakant surengti Agitacijos Mėnesį, kuriame dalyvautų visos gyvos kuopos ir pritarianti TMD. veikėjai. Tikslas butų gauti kodaugiausia narių. Galima butų atspausdinti agitacijos lapelių, duoti papigintomis kainomis senų TMD. leidinių, arba konkursą parengti, arba ir komisą mokėti už gavimą naujų narių. Kiekvienas TMD. narys, kuomet mato, kad gauna gerų knygų, niekados iš Draugijos jau neišstoja. Tą parodė praeities istorija. O kuomet prisirašys bent tukstantis, kitas narių, mes įstengsime išleisti naujų ir gerų veikalų, kuriems reikia lėšų, dėlto, kad spauda, vertimas ir prirengimas, yra brangus.

Kitas dalykas, tai kad kiekviena kuopa užsiprenumeruotų organą savo sekretoriui, kuris turėtų perskaityti jame telpančius pranešimus kiekvienąme kuopos susirinkime. Butų gerai, kad ir kiekvienas narys užsiprenumeruotų organą, bet kuopos sekretorius turi jį neatbutinai gauti.

Jau regis daug sykių buvo kalbėta, kad knygas leisti su apdarais, bet paskutiniais metais tas nebuvo pildyta. Knyga be apdarų beveik niekam neverta ypač čionai Amerikoje. Europoje ir Lietuvoje, daugiausia leidžiama be apdarų, kadangi apdarymas gal brangus, o antra, jei kuris nori, tai paskui apsidaro kaip jam patinka. Čia gi Amerikoje nėra laiko knygas prižiurėti, todėl amerikonų firmos visados leidžia knygas su apdarais. To reikėtų griežtai prisilaikyti ir TMD. Nors apdarai yra brangųs, bet, tikiu, nariai su mielu noru sutiks primokėti 50c. ar $1 ekstra, kad tik gavus knygas su apdarais.

Ant galo, reikia pridurti, kad atgaivinimas TMD. ir pastatymas jos ant gerų kojų, daugiau priklausys nuo jaunesniųjų veikėjų veikimo, negu nuo senesniųjų. Reikia kiekvienam jaunam lietuviui, kuris pritaria TMD. tikslams (o kas jiems nepritaria?) stvertis darbo: prikalbinėti naujus narius ir stiprinti kuopas bei jų dvasią. Jei turima kokių naudingų idėjų — rašykite į organą, arba Draugijos pirmininkui, K. S. Karpavičiui. O aptarę jas, paskui dirbkime su energija.

V. širvydas.

TMD. KNYGIAUS ATSKAITA.

Po aplaikymui iš Tėvynės Mylėtojų valdybos pilną įgaliojimą apimti pildymo pareigas knygiaus, aš buvau pasirengęs, bet dėlei nekurių priežasčių negalėjau, gauti iš Centro TMD. jokio surašo knygų ir niekas negalėjo pasakyti kiek ir kokių knygų yra.

Gavus iš Centro valdybos išpildyti užsakymą ir išsiųsti knygas per Lietuvos Atstovybę, taipgi nebuvo galima atlikti, nes surašas knygų vis dar nebuvo priduotas. Bet, ant galo kuomet buvo išrinkta komisija ir knygos buvo perskaitytos, tuojaus viskas buvo gražiai supakuota ir knygos pasiųstos ant Lietuvos Atstovybės vardo, kurios ir buvo pasiųstos sykių su p. Vileišiu Lietuvon.

Šiaip knygų parduota už pinigus sulyginus su knygyno sąskaita yra labai mažai, iš viso $129.81. Pinigai visi yra priduoti Centro knygiui; pirmiaus yra priduota $72.55, ir dabar, sykiu su raportu, $57.26.

Knygos yra sudėtos patogioje vietoje ir yra pilnai apsaugotos nuo ugnies, ir vandens; visos yra sudėtos 27-niose medinėse skrynėse, ir dalis yra liuosų, kurios yra sudėtos atskirame kambaryje, dėl patogesnio išpildymo užsakymų.

Čia yra pilna sąskaita visų knygų, gautų iš komisijos ir persiųstų Lietuvos Misijai, taipgi prisiųstų kuopoms ir likusių pas knygių. Todėl, nuo šios atskaitos bus labai lengvai laikytis griežtos ir teisingos atskaitos ir ant kiekvieno pareikalavimo.

(Bus daugiau)

ŠIAULIŲ ATSTOVO BELAUKIAN.

(Rezoliucija priimta iš Chicagos L. Paskolos Apskr. sus-mo).

Kadangi Lietuvos Šaulių Sąjunga Nepriklausomybės kurimosi metu, kovose su bolševikais ir vokiečiais bermontininkais nešė naštą kartu su Lietuvos narsiąja kariuomene;

Kadangi Lietuvos Šaulių Sąjunga yra nepartijinė organizacija, apimanti visus Lietuvoje Tėvynės mylėtojus;

Kadangi Lietuvos Šauliai turi savo trumpoje istorijoje ilgą eilę tikrų kentėtojų už Lietuvos laisvę ypač kovose su lenkais pasižymėjusių;

Kadangi šiais metais sueina Vilniaus, lenkų užgrobtosios musų sostinės, 600 metų Jubilėjus;

Kadangi Lietuvos Šauliai šiandieną siekia netik jiegų stiprinimo Lietuvos viduje, bet yra mažne vienintėlė organizacija stiprinanti lietuvius, lenkų okupacijoje;

Kadangi tos Lietuvos Šaulių Sąjungos atstovas gerb. Žmuidzinavičius atvyksta į Chicagą;

1) Todėl Chicagos Apskrities Paskolos Stočių valdyba kviečia visas Paskolos Stotis ir veikėjus, taip pat visus Tėvynės mylėtojus paremti atstovą p. Žmuidzinavičių jo žygiuose visomis galimomis priemonėmis, butent: darbu ir aukomis.

2) Kviečia visas Paskolos Stotis ir veikėjus rengiant p. Žmuidzinavičiui maršrutą jungti Vilniaus 600 metų Jubilėjaus iškilmes.

J. J. Mickeliunas, pirm.
V. Paukštis, sekr.

Didelė Proga

Nusilpnėjė ant lytiškų organų vyrai, kaip tai nervų, paliks išgydyti ant visados per vartojimą gyduolių NOVO Tai yra galima pasakyti, cudauna gyduolė, kurios išgydė jau tukstančius vyrų sengančių lytiškomis ligomis. Jei esate serganti ant lytiškų nusilpnėjimų, kad kenkia jums betvarkė nervų, kad nustojot vyriškumo, kad esate nusilpnėjusiam padėjime, šaltos rankos arba kojos, galvos sopėjimai, užkėtėjimai vidurių, nevirinimai skilvio, inkstų liga arba kitos ligos pusės, nemie lųs sapnai, baimė sutikti žmones, kaip tai daro nekurie, paliksite išgydyti per vartojimą gyduolių NOVO. Gyduolės tas į trumpą laiką padarys jus sveikais, tvirtais ir laimingais, tada gi galima bus nauduotis gyvenimu ir jo ypatybėmis. Dėl atydos, idant pertikrinti jus apie tai, kad NOVO gyduolės tą padarys, išsiunčiame jums DYKAI kompletišką kursą tų gyduolių, užtektinai ant 15 dienų, kada gi prisiųsite mums savo antrašą ir pavardę, taipgi sykiu 50c. krasos ženklėliais arba sidabru dėl apmokėjimo liešų persiuntimo. Malonėkite atkreipti atydą ant to, kad tai nėra maža dežutė, bet kompletiškas kursas išgydymui, užtektinai ant 15 dienų, labai tankiai yra užtektinai išsigydymui. Ta proga yra vien svarbi ant trumpo laiko. Rašykite mums neatidėliokite, taipgi praneškit kokiam laikraštyj skaitėte tą apgarsinimą ir mes išsiųsime jums tuojaus tas gyduoles. (46)

NOVO COMPANY
Dept. 44, BOX 33, Brooklyn, N. Y.
(Apgarsinimas)

"Gydytojas"

Mėnesinis žmonių sveikatos žurnalas. Mokina kaip apsisaugoti nuo visokių ligų. Prenumerata Metams $1.00.

"GYDYTOJAS"
3310 S. Halsted St., CHICAGO.

Skausmus ir gėlimus nutildo

PAIN-EXPELLER

Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.

DRAUGAS REIKALE

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $400,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visį nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai. ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.

Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į sąvaitę.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street. New York, N. Y.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų žaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT.
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

APŠVIETA yra didžiausis žmogaus turtas

Tad Švieskis Skaitydams Šias Knygas!

"SANRADOS" knygyne dabar gaunamos šios knygos:

A. L. T. SANDAROS Principai ir Programas. Parašė Albinas Rimka. Pusl. 32. ..... 10c.
AMERIKIEČIAI LIETUVOJE. Labai naudinga knygutė. Parašė V. Vencienė, pusl. 58 ..... 25c.
ANDERSONO PASAKOS. Čia telpa 11 gražių pasakaičių su paveikslais papuoštų. Lietuvių kalbon išguldė P. Nerys. Pusl. 82. ..... 25c.
AUKSO VERŠIS. Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos Mylėtojas. Pusl. 35 ..... 15c.
A. STRAZDO RAŠTAI. Su autoriaus biografija ir paveikslu. Kaina 25c
BAUDŽIAVA LIETUVOJE. Pusl. 76 ..... 10c.
BARBORA UBRIKA arba Kliošturius ir Jezuitai. Pagal oficialius rekordus parašė W. L. Clark, sulietuno A. J. Karalius, M. D. Čia atidengiama visas šaltinis kliošturiaus nedorybių, labai akyvas skaitymas. Pusl. 118 ..... 50c.
CHEMIJA. Su daugybe paveikslų, 116 pusl. ..... 25c.
DEŠIMTS METŲ Tautinės Kulturos Lietuvoje. Nuo 1905 iki 1916 m. (Be apdarų 25c. Su apdarais .... 50c.
DVASIOS GYVENIMO MEKANIKA. Su paveikslais, 148 pusl. (Be apdarų 35c.) Gražiuose apdaruose .. 60c.
DANGAUS AUKŠTUMAS ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis ir daugelis visokių naudingų žinių, su daugel visokių paveikslų. Pusl. 150 ..... 20c.
EILĖS-DAINOS. Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės dėl deklamavimo. Pusl. 32 ..... 20c.
FRANCIJOS REVOLIUCIJA. Parašė M. Avietėnaitė. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveikslėliais. Pusl. 75 ..... 40c.
GYVENIMO VERPETE. Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pusl. 77 ..... 45c.
GEOLOGIJA. 144 pusl. ..... 25c.
JONO JONYLOS VEIKALAI. Trys tomai. Gražiuose audeklo apdaruose $1.50
KULTUROS ISTORIJA. Trys tomai su daugybe paveikslų. (Be apdarų $2.00.) Su apdarais ..... $3.50.
KAIP ŽMOGUS GYVENO ant žemės. 47 pusl. ..... 10c.
KAIMIEČIŲ KOVA SU PONAIS, 60 pusl. ..... 10c.
KĄ DARYTI, KAD SVEIKI BUTUME ir ilgai gyventume. Pusl. 32. ..... 10c.
KAIP JAPONAI GYVENA DABAR. Parašė Dėdė. Puslapių 48 ..... 10c.
KEISTUTIS. Tragedija V aktuose, 101 pusl. ..... 30c.
KANDILAS. Parašė Voltaire, lietuvių kalbon vertė Karolis Vairas, "Dirvos" išleistas, puiki apysaka $1.00.
LENKŲ SĄMOKSLAS LIETUVOJE. Su Lietuvos žemlapiu ir paveikslais. Istorijos dokumentas. .... 60c.
LIETUVOS ISTORIJA. M. Šalčius, 100 pusl. ..... 50c.
Gražiuose apdaruose ta pati ..... 75c.
LIETUVOS ALBUMAS. Didelė paveikslų knyga, kurioje telpa daugybė paveikslų visų įžymiausių Lietuvos veikėjų. Pusl. 435 ..... $5.00
LYTIES MOKSLAS. Parašė A. J. Karalius, M. D. Yra neapsakomai kiekvienam naudinga daktariška knyga, pusl. 394, tvirtuose skuros apdaruose $7.00
LITHUANIA in Retrospect and Prospect, angliškai parašė Dr. J. Šliupas. Pusl. 97 ..... 25c.
LIETUVOS LAISVĖ. Trumpa peržvalga Lietuvių tautos politikos. Parašė Dr. J. Šliupas. Pusl. 47 ..... 10c.
LIETUVIŲ-LATVIŲ RESPUBLIKA ir šiaurės tautų sąjunga. Rinkinys straipsnių ir paskaitų parašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholme 1918 metais. Pusl. 162. Kaina $1.00
LIETUVOS KARIUOMENĖ. Parašė karininkas Ladislovas Natkevičius, artilerijos vyresnysis leitenantas. Telpa pilnas aprašymas tvėrimosi Lietuvos kariuomenės, Lietuvos kariuomenės forma, virš 60 gražių, įvairių fotografijų porą žemlapių ir keletas kariškų dainų su gaidomis. Sita pirma tos rušies knyga lietuvių kalboje, turi rastis kožno jaunuolio skaitoma ir gerbiama. Kaina popieros viršais .... $2.00.
MULKINĖ ir MULKINTOJAI. Dviejų veiksmų komedija iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Parašė Knyburys. Pusl. 35 ..... 10c.
MAŽAS MUZIKOS ŽODYNĖLIS. Tankiausiai vartojamų žodžių paaiškinimai anglų ir lietuvių kalbose 32 pusl. Kaina ..... 25c.
MASKOLIŲ DARBAI KRAŽIUOSE. Labai naudinga pasiskaitymui knygelė. Pusl. 15 ..... 15c.
PRABENGTIS Lietuvių Tautos Senovėje. Parašė Dr. J. Šliupas. Kas nori susipažinti su Lietuvos praeičia, kiekvienam naudinga perskaityti. Pusl. 46 .... 25c.
PASKAITA Amerikos Lietuviai ir Lietuvas. Ši knygutė nušviečia visą Amerikiečių lietupių veikimą Lietuvos laisvės reikaluose. Pusl. 25 ..... 10c.
PASNIKAI LIETUVOJE. Parašė K. Stiklius. ..... 05c.
ŠIENAPIUTĖ. Vieno akto operos Libretto. Žodžiai K. Jasiukaičio, muzika Miko Petrausko. Pusl. 24 ..... 10c.
P. VAIČAIČIO EILĖS. 165 pusl. ..... 60c.
PASKAITOS IŠ BIOLOGIJOS IR BAKTERIOLOGIJOS, su daugybe paveikslų, 172 pusl. (be apd. 50c.) su gražiais spalvuotais apdarais ..... 75c.
REVOLIUCIJA. Jos prasmė, priežastis ir pamatas. Šių dienų klausimo veikalas, 44 pusl. ..... 10c.
SVETIMOJ PADANGĖJ Pasaulio Verpetuose, Eilės dainos ir prietikiai du šimtai eilių parašė A. J. Jokubaitis. Pusl. 200 ..... $2.00.
ŠIRDIS. Iš Italų Edmundo de Amici, vertė M. Grigonis, 362 pusl. (Be apdarų $1.00) su gražiais auksuotais ir spalvuotais apdarais. Kaina $1.50
SOCIALIZMAS IR DARBININKŲ KLAUSIMAS 39 pusl. ..... Kaina 10c.
SERGĖKITE AKIŲ APVILKIMĄ. Pusl. 11 ..... 05c.
TRACHOMA arba sergėkite akis. ..... 10c.
TECHNIKOS STEBUKLAI. Su daugybe paveikslų 142 pusl. (be apdarų 25c.)Su gražiais apdarais .. 50c.
VISAS SVIETAS. Žemė, kalnai, vanduo, upės žmonės miestai, statistikos žinios. Sutaisė P. Mikolainis. .. 25c.
VĖLIAVOS AKYVAIZDOJE. Francuziškai parašė
Užsisakant knygas, kartu reikia ir pinigus prisiųsti se kančiu adresu:
Jules Verne. Liet. kalbon vertė J. A. Chieliauskas. Labai įdomus skaitymas. Pusl. 212 ..... 75c.
VANDUO ANT ŽEMĖS, po žeme ir viršuje žemės. .. 10c.
VINCO KUDIRKOS RAŠTAI. Šeši tomai (paskirais tomais neparduoda) . Kaina ..... $6.00.
ŽEMĖS ISTORIJA. Su paveikslais. 54 pusl. ..... 10c.
ŽMOGAUS PAREIGOS. Parašė Giuzeppe Mazzini, vertė V. K. R. Kiekvienam žmogui reikia žinoti savo pareigas ir perskaityti šią knygą. Pusl. 245 ..... $1.00
ŽIVILĖ, Duktė Karijoto. Tragedija V aktuose, labai tinkama musų scenai, 118 pusl. 20c

NAUJOS KNYGOS IŠ LIETUVOS.

KELIONĖ APLINK PASAULĮ Per 80 Dietų. Parašė Jules Verne. Vertė J. Balčikonis, 228 pusl., didelio formato su iliustruotais viršeliais ir su pavaikslais, kaina $1.00

KAUNO ALBUMAS. Su 50 Kauno miesto vaizdų, 62 puslapių. Kaina tik $1.00

LIETUVOS ĮSTATYMAI. Surinko teisininkas A. Merkys, suredegavo Vyriausiojo Tribunolo Pirmininkas A. Kriščiukaitis. Pirmas leidinys iki 1922 m. balandžio 20 d. Labai didelė knyga 1032 puslapiai, kietais popieros viršais ..... $3.00.

PALYDOVAS. Labai turininga knygutė, su daugybe visokių informacijų apie Lietuvos valstybės visą padėti. Labai naudinga kiekvienam grįžtančiam arba kad ir čia gyvenančiam. Knygutė iš 112 puslapių, tvirtuose audeklo apdaruos, su Lietuvos žemlapiu ir Kauno miesto planu. Kaina tiktai ..... 50c.

PAJUDINKIME VYRAI ŽEMĘ! Parašė vengriškai Maurikis Jokai, trumpai atpasakojo lietuviškai Aišbė. Labai puiki apysaka, 116 puslapių, kaina ..... 75c.

"SANDARA" Book Dept., 327 E St., Boston 27, Mass.

"SANDARA" sąvaitinis geriausis darbo žmonių laikraštis. Kaina Amerikoje $2.50 metams, Lietuvoje $3.00. "Sandara" leidžia Kalendorių 1923 m. kuriame telpa daugybė informacijų, paveikslų eilių ir svarbių straipsnių. Kaina 25c.

"SANDARA"
327 E St., So. Boston 27, Mass.

Vietos žinios.

GABIJIEČIŲ VAKARAS.

Spalio 28 d. vietinė M. D. D-ja "Gabija" statė scenoje du veikalus: "Verpėja po kryžium" tri veiksmę pasaką ir "Balon kritęs sausas nesikelsi" triveiksmę komediją. Veikalai sulošti vidutiniškai, kaikurie lošė kiek silpniau, kiti pusėtinai. Kaslink pačių veikalų, tai veikalas 'Verpėja po kryžium" didelio įspudžio padaryti negali, nežiurint, ar jis bus gerai ar silpnai šuloštas, nes veikalas užsibaigia labai neaiškiai, kas buvo norima perstatyti. Gi veikalas "Balon kritęs sausas nesikelsi" yra juokingas, ir publi kai suteikė saldaus juoko. Abelnai žiurint, vakaras pavyko pusėtinai, ir publikos atsilankė skaitlingai. **Buvęs.**

UŽSINUODIJO PER KLAIDĄ.

Tula moteris McGowan 35 m., gyvenanti N. 2 Grace Court, So. Bostone, vieton gyduolių per klaidą išgėrė nuodų. Liko nugabenta į miesto ligonbutį ir yra pavojingame padėjime.

RINKIMŲ KOVA SMARKI.

Massachusetts valstijos valdininkų rinkimų kova yra labai smarki. Sunday American vietos Amerikonų laikraštis paduoda žinią, kad kandidato į Gubernatorius Fitzgerald'o šalininkai yra sudėję tam tikslui net $3,-000,000, tai yra demokratų partija. Gi dabartinio Gubernatoriaus Cox'o Republikonų partija irgi nesnaudžia, ir jau yra sudėjus tam tikslui milionus. Tas parodo, kad neatsižvelgiant į didžiausias išlaidas, abi partijos deda pastangas, kad pravesti savo kandidatą.

AUTOMOBILIUS UŽMUŠĖ SO. BOSTONO LIETUVAITĘ.

Spalio 25 d. tulas Henry Crowell, gyvenantis 788 Harrison ave., prie Broadway, So. Bostone suvažinėjo lietuvaitę Pranę Rakauskaitę 7 metų amžiaus. Rakauskaitė gyvena 204 Athens St. Ji ėjo skersai Broadway į grocerstorį parsinešti valgio vakarienei ir papuolė po automobilium. Sunkiai sužeista nugabenta Carney ligonbutin ir ten mirė.

DIDŽIAUSIAS NAMAS.

Bostone prie Park skvėro stato naują namą. Šis naujas namas moderniškais įtaisymais ir didumu viršįs visus kitus namus taip, kad bus didžiausias namas visoje Naujoje Anglijoje.

SUSIRINKIMAS

A. L. T. Sandaros 7 kp. bus lapkričio 8 d. savam kambaryje, 327 S St. Malonėkite visi buti, nes yra daug svarbių reikalų apsvarstyti ir taipgi bus nominacija naujos Valdybos sekantiems metams.

Rašt. **A. Rasimavičius.**

RINKIMAMS Į LIETUVOS SEIMĄ PRAĖJUS.

Nors ir ne galutinas žinias praneša apie rinkimų pasekmes į Lietuvos Seimą — Parlamentą, vienok aišku, kad klerikalai pralaimėjo, o liaudininkų ir V. Sąj. blokas laimėjo. Tas jau aišku, kad Lietuvos pažangioji visuomenė, nežiurint klerikalų persekiojimų, žengia pirmyn. Klerikalų chicaginis "Draugas" gavęs tą žinią, stato sau klausimą: "Kas bus?", ir tuoj bando save raminti, sakydamas, taip: "darbininkų ir žemės klausime atmainų nebus. Pravestieji įstatymai bus vykinami." Toliaus išskaitliavęs, kiek kuri partija turės balsų ir padaręs jų blokus, prijungdamas 5 žydus ir 1 lenką prie "bedievių," sako: "Tuomet katalikybės persekiojimas butų tikras."

Spėjęs ištarti tuos žodžius griebiasi ir vėl save raminti, sakydamas: "Dievas Lietuvą apsaugo ir gina. Gal dar paaiškės, kad didžiumos bedieviai neturės." Bet toliau vėl graužiai verkia ir sako: "Bet viena aišku, katalikiškoji Lietuva didžiumos katalikų valdyti šaliai nedavė."

Iš to viso jau mes aiškiai matome, kad klerikalai Lietuvoj smunka. Nežiurint, kad klerikalų misijonieriai: Laukaičiai, Bumšai, Garmai išviliojo iš Am. lietuvių šimtus tukstančių dolerių politinei agitacijai, ir nežiurint, kad bažnyčia buvo paversta į politišką įstaigą, kurioj vietoj skelbti Dievo žodis, buvo varoma nešvari politika ir net po prisieka buvo įsakoma balsuoti tik už krikščionis demokratus, vienok pažangesnėji Lietuvos visuomenė, atėjus rinkimų dienai, užsisuko nuo klerikalų, nes jie aiškiai yra patyrę jų geradėjystę link darbo žmonių.

Kad klerikalai vartojo visokius jiems prieinamus budus agitacijai už krikšč. dem., liudija laiškas, kurį yra gavęs šių žodžių rašėjas nuo savo brolio iš Lietuvos —Radviliškio parap., Šiaulių apskričio. Rašo taip: 'Rinkimai jau netoli, bijomės, kad krikščionys demokratai ir vėl nelaimėtų. Dabar visoj Lietuvoj atsibuna misijos. Radviliškyj buvo net 5 dienas. Per 4 dienas misijonierius iškeikė visas partijas, išgirdamas vientik krikšč. dem., o penkta diena buvo pašvęsta prisiegoms. Nemanyk, mylimas broli, kad prisaikino pėtnyčioj nevalgyti mėsos. Ne. Prisiekdino, kad visi katalikai balsuotų tik už krikščionis demokratus. Kadangi katalikams nevalnia prisiegos sulaužyti, tai ir yra baimės, kad ir vėl nebutų išrinkti krikščionys demokratai."

Na, o jeigu da priegtam pridėjus ir klausykłą, tai jau bus aišku, kokių impresijų griebėsi klerikalai, kad tik vėl galėjus užsisėsti ant Lietuvos darbo žmonių kaklo.

Bereikalingas yra "Draugo" aimanavimas, kad "katalikybės persekiojimas butų tikras," mes galime užtikrinti "Draugą", kad pažangiosios partijos: nė L. V. Sąj., nė Liaudininkai, nė socialdemokrat. katalikybės nepersekiojo ir nepersekios. Tos visos partijos katalikybei atiduoda pilnų pilniausią laisvę. Viena, ką "Draugas" gali laukti, tai kad klerikalų juodajai armijai jau nebus galima tiek daug persekioti pažangiąją Lietuvos visuomenę, ir kad keikuno Garmaus kartuvėms vietos Lietuvoj nebus. Taipgi galės "Draugas" susilaukti reformų ir žemės įstatymuose, kur vietoj aprupinimo vienuolynų, galės buti aprupinti Lietuvos darbo žmonės. Taipgi galės susilaukti, kad kunigams šmugelis varyti jau bus negalimas Lietuvoj. Mes, Amerikos lietuviai, taipgi galime susilaukti ne tik kad nuo musų nebus atimta Lietuvos piliečybė, bet ir Mes, Sandariečiai kurie tiek šiaip daug palengvinimų daug rėmėme L. V. S. ir liaudininkų bloką, galime tik pasidžiaugti, kad musų parama davė apčiuopiamus vaisius. Mes galime tik pasveikinti juos. Valio L. V. Sąjungos ir liaudininkų blokas! Valio [illegible] naujasis Seimas! Valio Lietuva, laisva ir nepriklausoma Valstybė!

P. P. Jaras.

SUSIRINKIMAI.

WORCESTER, MASS.

A. L. T. Sandaros 16 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 5 d. 10 val. ryte, Aušrelės kambaryje, 83 Green St. Gerb. nariai ir narės! malonėkite susirinkti ką skaitlingiausia, nes šis susirinkimas bus labai įdomus. Bus išduodami raportai atstovų iš N. A. Apskr. suvažiavimo. Taip pat jau parėjo blankos balsavimui į Centro Valdybą ir daug kitų svarbių dalykų turime apkalbėti. Todėl visi malonėkite atvykti į šį susirinkimą.

Rašt. **A. Sablinskas,**
Pirm. **A. Kriaučialis.**

HARTFORD, CONN.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 46 kuopos susirinkime spalio 19 dieną, 1922 m. nutarta imties prie darbo prasidėjus rudens sezonui. Pirmiausia nutarta surengti prakalbas supažinimui vietos lietuvių su šios organizacijos veikimu ir jos darbais kaslink lietuvių likimo ateityje. Taip pat nutarė laikyti susirinkimus kas trečias ketvergas po pirmam. Kuopos raštin.

M. Mikalonis.

LAWRENCE, MASS.

A. L. T. Sandaros susirinkimas įvyks nedėlioj lapkričio 5 d. Urbšo ir Co. kambaryje 2 val. po pietų.

Malonėkite visi koskaitlingiausia susirinkti, nes jau turim balsavimo blankas ir šiaip 12 kp. prisiųstų laiškų, kurie bus susirinkime skaitomi, todėl gi kiekvieno Sandariečio yra privalumas lankyti susirinkimus ir žinoti, kas yra veikiama.

Prot. rašt. **J. A. Krencavičius.**

PRAKALBOS!

Paminėjimui Rusijos Revoliucijos 5-kių metų sukaktuvių nuo įsteigimo Proletariato diktaturos ir nuvertimo buržuazijos.

Lapkričio 7 d. 7:30 val. vakare. Rengia Amerikos Darbininkų Partijos Lietuvių Sekcijos 31 kp. So. Boston, Utarninko vakare, Lapkričio 7 d. 1922. Lietuvių Salėj, kampas E ir Silver Str., So. Boston, Mass. Kalbės vienas iš žymesniųjų kalbėtojų drg. A. Bimbo iš New Yorko, dainuos A. Darb. Partijos Latvių Choras iš Roxbury, Mass. Darbininkai visi turi dalyvauti. Įžanga dykai.

Komitetas.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešame jogei Metinis Lietuvių Mechanikų Sanryšio Inc. šėrininkų susivažiavimas —seimas išrinkimui naujų direktorių pasitraukusių vietoj ar tarnybos metams pasibaigus bei apsvarstymui kitų reikalų, kurie tiesiotai butu pateikti susirinkimui įvyks **Lietuvių Ukėsų Kliubo kambariuose, 803 Driggs ave. Brooklyn, N. Y., subatoje Lapkričio 11 dieną, 1922 m. Pradžia 10 val. išryto.**

Tarp kitko bus svarstomi sekanti reikalai:

1. Pateikimas finansinio raporto.
2. Reikalai išplėtojimo biznio nupirktoj dirbtuvėj Lietuvoje.
3. Sukėlimas didesnio kapitalo dėl biznio varymo.
4. Likimas L. M. S. Inc. kaipo Centro Amerikoje.
5. Nutarimas padalinimui akcijų iš Lietuvoje inkorporuotos Bendrovės Mechanikas.

Lietuvių Mechanikų Sąr., Inc.
I. J. Dragunaitis, Rašt.

Pajieškojimai

Pajieškau savo brolių Antano, Martyno, Jeronimo ir Stasio Sidarevičių. Visi gimę arti Naumiesčio, dabar gyvena Amerikoj, jieško jų sesutė Agota Sidaravičiutė (Jonavičienė) gyvenanti Suvalkuose. Kas juos žino malonėkite kreiptis prie:

A. J. POVILAIKA
756 Bank St.
Waterbury, Conn.

PR. ŽIVATAS.

Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt.
OFISO ADRESAS:

1836 N. Main St.,
Scranton, Pa.

SO. BOSTON HARDWARE CO.

VISKO KAS TIK REIKALINGA DĖL NAMŲ REIKALAUKITE pas mus, nes pas mus galėsite gauti. Dabartiniu laiku parduosime žieminius įrankius kaip tai: stiklus, paipas, kaminus prie pečių ir visokius boilerius, viskas pigiausiomis kainomis. Tel. 167-W. So. Boston.

Savininkai PETRAS BOLYS ir JONAS KLIMAS.
317 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Lietuvos Įstatymai

Ką tik gavome iš Kauno Lietuvos Įstatymus. Didelė knyga 6x9 tvirtais apdarais 1032 puslapių Kaina tik $3.00. Norinti isigyti šią knygą pasiskubinkite, nes jų nedaug gavome ir greitai išsiparduos. **SANDARA 327 E St., So. Boston 27, Mass.**

KONSERVATORIJA

Lietuvių Muzikos Konservatorija pradėjo muzikos mokslo semestrą iš 9 d. rugsėjo. Niekuomet nevėlu but Garcia, Masini ar Galli-Curci, jeigu pradėdi mokslą rimtai ir patvariai. Ateik ir pasirink tinkamą sau laiką ir mokykis.

Darbo žmogui yra gyvu reikalu mokyties dailės, nes šių dienų darbas labai vienodas ir jis užsmaugia žmogaus mintį, atbukina ją; tad menas paveiks daugiau į dirksnius ir intellektas netik atgaus savo pajiegas, bet dar stiprės.

Už 10 pirmųjų lekcijų dainavimo ar harmonijos—15 dol.

Už 10 pirmųjų lekcijų piano, smuikos ar kito instrumento — 13 dol.

Adresas: 769 Broadway, South Boston, Mass.
Mikas Petrauskas, direktorius.

REAL ESTATE BROKERS

Gerbiami Tautiečiai! Mes turime pardavimui namų ir už pigią prekę. Tad pasinaudokite gera proga. Taipgi senus namus išmainome ant naujų. Tel. So. Boston 2335

J. M. PELDŽIUS ir J. M. ŠUKYS
343 Broadway, So. Boston, Mass.

A.L.T.S. Kuopų Viršinikų ADRESAI.

1 Brooklyn, N. Y.
A. Mikalauskas, 123-125 Grand St.
2 Shenandoah, Pa.
Miss.M.Kudiniutė,214 E. Lloyd St.
3 Mahanoy City, Pa.
St. Gegužis, 38 E. Main St.
5 kp., Boltimore Md.
K. Keidošius, 613 Redwood St.
6 Silver Creek, Pa.
P. Raudonaitis P. O. Bx 151
7 So. Boston, Mass.
S. Mockus, 266 Bolton St.
9 kp., Cambridge, Mass.
V. A. Visminas, 55 Plymouth St.
10 New Haven, Conn.
V. Alksninis, 106 View St.
11 Waterbury, Conn.
A. Orantas, 52 Fox St.
12 Lawrence, Mass.
F. A. Krncevičius, Sta. 12 BOX 476
13 kp., Westfield, Mass.
M. Žvalionis, 8 White St.
14 kp., Frackville, Pa.
K. Makauskas, 132 N. Balliet St.
15 Bridgeport, Conn.
E. Bukšiutė, R. D. 4, BOX 69
16 kp., Worcester, Mass.
A. Kriaučialis, 325 Millbury St.
17 Grand Papids, Mich.
Greičaitis D., 1425 Hamilton Ave.
18 Cleveland, Ohio.
J. P. Garmus, 1329 St. Clair Ave.
19 Newark, N. J.
M. Dvareckas, 71 Warwick St.
20 kp., Haverhill, Mass.
J. Zavadskas, 62 Margin St.
21 Rochester, N. Y.
S. Klimaitis, 71 Haff St.
22 Newton Upper Falls, Mass.
S. Pačkauskas, 9 Riverside St.
23 Chicago, Ill.
K. J. Semaška. 1834 Wabansia ave.
24 kp., Montello, Mass.
A. Vaitkus, 146 Sawtelle St.
25 Chicago, Ill.
K. Vilkevičius, 656 W. 47th St.
26 Portsmouth, N. H.
Jonas Peckus, 129 Bartlett St.
27 Pittston, Pa.
A. Galinskas, 123 N. Mains St.
28 kp. McAdoo, Pa.
J. Matonis, Box 521
29 Detroit, Mich.
J. Laukonis, 9526 Charel St.
30 Brooklyn, N. Y.
Ed. Zukauskas, 724 Ocean Parway
31 Rockford, Ill.
V. Grajauskas, 513 Lincoln Ave.
32 kp., New Britain, Conn.
J. J. Kadžiauskas, 26 Dewey St.
33 kp., Norwood, Mass.
J. M. Pečiulis, 37 Dean St.
34 Dayton, Ohio.
Tamas Sakaitis, 251 Alton Ave.
35 Racine, Wis.
M. Kasparaitis, 1024 Lockwood ave.
36 Pittsburgh, Pa.
J. Virbickas, 149 Moultrie St.
37 Long Island City, N. Y.
A. Repečka, 283 Jackson Ave.
38 Paterson, N. J.
Keršulis Juozas, 52 Straight St.
39 Elizabeth, N. J.
B. Kopustaitis, 231 Pine St.
40 West Lynn, Mass.
V. Valkevičius, 431 Summer St.
42 kp., Philadelphia, Pa.
S. Civilis, 2634 E. Ontario St.
43 kp., Pittsburgh, Pa.
V. J. Kunča, 1511 Manhattan St.
45 kp., Cliffside, N. J.
J. A. Karsokas, P. O. BOX 236.
M. Mikalonis, 12 Cedar St.
46 Hartford, Conn.
M. Mikalonis, 72 Cedar St.
47 Tamaqua, Pa.
Apanavičius A. 500 E. Union St.
48 Kenosha, Wis.
Pr. Zakareviče, 39 N. Edward St.
49 Lowell, Mass.
S. J. Saulėnas, 214 Charles St.
50 Canton, Mass.
J. Šimauskas, 236 Mechanic St.
52 Gardner, Mass.
M. Stakėnas, 219 Pine St.
53 Westville, Ill.
V. Mažrimas, 137 Jefferson St.
54 Lewiston, Me.
J. N. Čereškevičiā, P. O. Box 197.
55 Wilkes Barre, Pa.
J. Mickevičius, 59 Harkins Lane.
56 kp., Wanamie, Pa.
Alena Frankiutė, P. O. Box 27
57 kp. Union City, Conn.
Fel. Vilkas, 548 High St.
58 kp., Homestead, Pa.:
Bol. Mikelionis, 334 Second St.
59 Thompsonville, Conn.
J. F. Makoveckas, 51 Pleasant St.
60 Ansonia, Conn.
A. F. Gudžiunas, 95 Liberty St.
63 Perth Amboy, N. J.
J. Zaveckas, 719 Carson Ave.
64 Binghamton, N. Y.
J. Vaitiekunas, 3½ Tracey St.
65 Scranton, Pa.
Mrs. K.A. Garmus,1102 Pierce St.
67 Amsterdam, N. Y.
Ad. Petryla, 123 E. Main St.
68 Providence, R. I.
P. Sinkevičius, 50 Wayne St.
69 Kingston, Pa.
S. Tamulevičius, 11 W. Grove. St.
72 kp., Los Angeles, Cal.
J. Juozapavičius, 2016 Allesandro St.
73. Greenfield, Mass.
S. J. Kazlauskas, 5 Lourel St.
74 kp. Bristol, Conn.
B. Velicka, 53 Foley St.
75 kp., Chicago, Ill.
S. Grišius, 1822 So. Halsted St.
76 kp. Cicero, Ill.
J. Strumskis, 1243 So. 48-th ct.
77 kp. Chicago, Ill.
J. Vaišvilas, 4600 S. Paulina st.

P. S. — Jeigu kurių antrašai butų negerai paduoti, malonėkite pranešti, tai pataisysime.

Tel. S. B. 2488.
DR. J.C. LANDŽIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

ANT PASISAMDYMO

žėminis automobilius dėl vestuvių, krikštynų ir tt. (45)

MARTIN VALIULIS
Crowell St.,
Dorchester, Mass.
Tel. Dorch. 5308-R.

Ofise Tel. S. B. 441
Residence W. Newton 1016-R.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

Puiki Lietuviška
UŽEIGA
pas
ANTANĄ TAMULEVIČIŲ
300 Broadway, S. Boston Mass.

Ligoniai Kurie Sergate

Reumatu, Dusuliu (Ashma). Nervų liga, širdies liga, nuomariu, veneriškomis ligomis ir tt. Visų ligų neminiu, bet bile ligą turi, ar kas tavo šeimynoje turi, nuo didžiausios ligos iki mažiausiai; galite duoti antrašą, o gausite rodas ir receptus dykai. Įdėk už du centu stampą ir gerą antrašą. Dabar geras laikas, vasara ir tiktai šitam laike jus patys save namie pagydysite. Bandykite naminio gydymo —patys sau. Čia turite progą su gvarantavimu, bile tik jus tą darysite — pasveiksite. Rašykite pas:

ALEX R. SALVIS
P. O. BOX 96 Dalas, Pa.

LIETUVIŲ GARAGE

Parduodame visokius automobilius, dalis ir reikmenis (supples). Išrandavojame automobilius dėl pasivažinėjimo; ir užlaikome ekspertą mekaniką dėl sutaisymo mašinas.

PETRAS JAKIMAVIČIUS.
541 East Broadway,
South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 51370.

AKIŲ SPECIALISTAS.

Silpnos akys sudaro didžiausią žmogui nelaimė. Ir kiek gyvenime beliktu vertės, jeigu akyse šviesa užgestų. Štai faktas: "Septyni žmonės iš dešimties turi dėvėti akinius." Ar jus tikrai žinote, kad jusų akys geros?

Jei akių silpnumas ar galvos skaudėjimas apsireiškia, kreipkitės į patyrusį akių specialistą

J. L. PAŠAKARNIS, O.D.
377a Broadway, cor. E St.,
So. Boston, Mass.
OFISO VALANDOS: 9 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis pagal sutartį.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznierius
ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitu smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavi-